

MARINEFORENINGEN

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

MEDLEMSBLAD FOR
DANMARKS MARINEFORENING

DECEMBER 2010 | NR. 6 | 97. ÅRGANG

Kommandør i Søværnet, Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik, skridter skansevagten af ved navngivningen af Søværnets nyeste enhed, fregatten IVER HUITFELDT.

(Foto: Søværnets Operative Kommando)

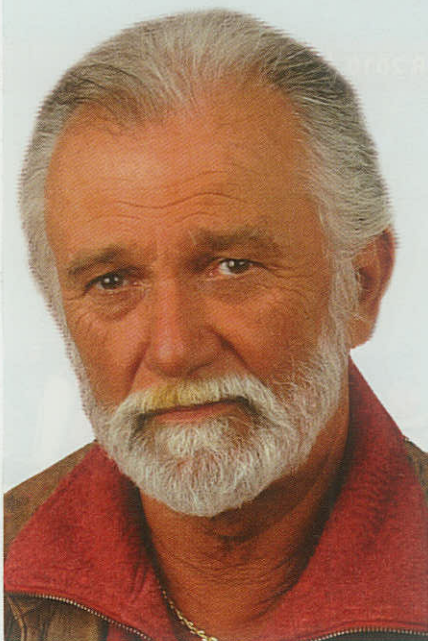

for SØVÆRN og SØFART

TEMA
**HISTORIEN OM
DYNEKILDEN 8. JULI 1716**

“ ENGELEN kan have set sådan ud. Det er dog ikke sikkert. Ren fantasi er det dog bestemt ikke. ”

Historien om billedet af et orlogsskib

Stig Stjernvik.

I 1978 udgav Politikens Forlag et værk foranlediget af mig i to bind, "Skibets kavalkade". Bind nr. 1 omhandlede udelukkende sejlskibe, fra det ældste Ægypten og op til de store theklippere i sidste halvdel af det 19. århundrede. Kontreadmiral E. J. Saabye stod som forfatter, efter at orlogsmuseets daværende direktør Munthe Morgenstjerne var blevet anmodet om at trække sig som tekstmand. Altså hesteskift midt i vadestedet – om jeg så må sige. Jeg havde imidlertid, helt uafhængigt af de herrer, allerede valgt eller planlagt, hvilke fartøjer jeg mente var væsentlige at præsentere, og de var allerede blevet godkendt af seriens redaktør, Lundø.

Unik tegningskonstruktion

Jeg ønskede at vise Kong Hans store nybygning ENGELEN fra værftet på Slotsø. Da der ikke findes afbildninger, var jeg henvist til et rekonstruere ud fra min egen viden om 1500-tallets skibe, plus hvad jeg kunne udlede af samtidige engelske og nederlandske stik og tegninger. Derfor er min

rekonstruktion unik. ENGELEN kan have set sådan ud. Det er dog ikke sikkert. Ren fantasi er det dog bestemt ikke.

Uden tilladelse

I 1984 udkom på Bogans Forlag bogen "Danmarks Flåde, fra bue til pil og missil", forfattet af kommandørkaptajn Jørgen Teisen. Jeg fandt bogen antikvarisk mange år senere, og til min store overraskelse fandt jeg på side 21 tegningen af ENGELEN nu genfiget uden farver. Da jeg aldrig var blevet kontaktet vedrørende tilladelse til at genbruge min illustration, syntes jeg naturligvis, at der var tale om et groft brud på ophavsretten.

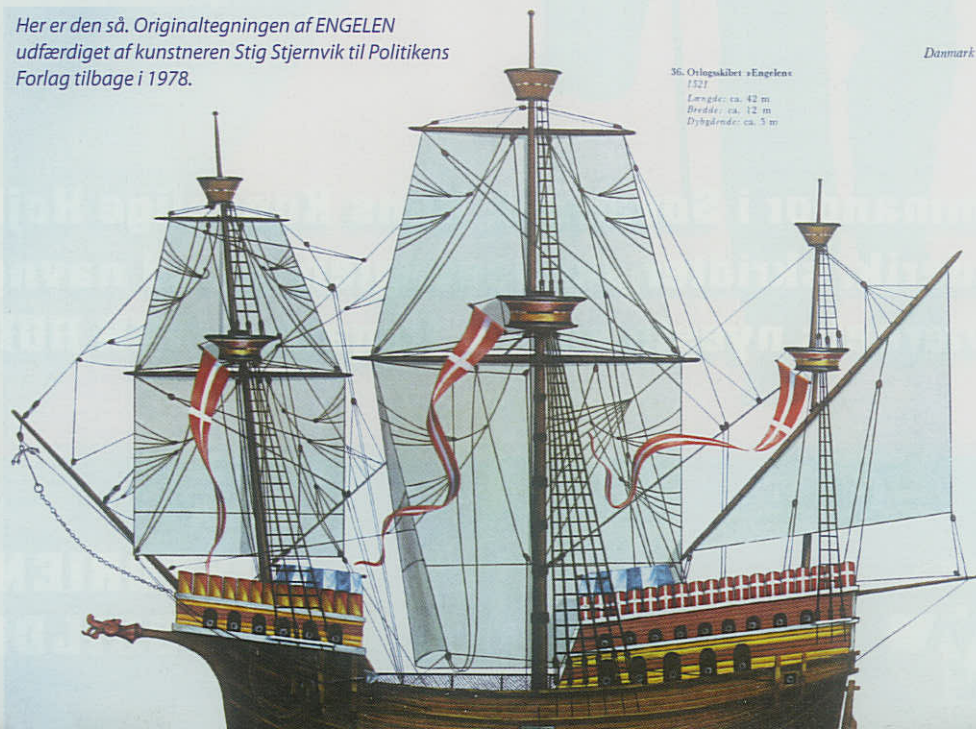
En henvendelse til Bogan førte ikke til noget. Forlæggeren havde for længst solgt forlaget og kunne ikke huske, at Teisen havde afleveret tekst og billedmateriale til ham. Han var overrasket over, at Theisen ikke havde indhentet min accept. Det stod jeg – hvad kunne jeg gøre?

Julemærke

ENGELEN sejler ufortrødet videre som et godt bygget orlogsskib bør – og tilsyneladende usænkligt. Det erfarede jeg som nyudnævnt medlem af Marineforeningen, Vordingborg afdelingen. Kort efter afdelingens meget hyggelige 500 års fest for den danske flådes fødsel så jeg igen mit

skib – med rimelig ret opfatter jeg efterhånden ENGELEN som mit skib. Denne gang dukkede det op af den grå dis på et af Danmarks Marineforenings julemærker 2010. Bittert må jeg indrømme, at et sagsanlæg netop mod Marineforeningen ikke kan komme på tale. Det vil jo på en måde være som at affyre en af ENGELENS mange kanoner mod mig selv. Derimod forventer jeg (Og det er nu gjort, red.), at det bringes til kendskab for alle, hvem der rent faktisk ejer det stolte skib, som jeg nu sender ud på sin absolut sidste kommando og denne gang i fulde farver.

Her er den så. Originaltegningen af ENGELEN udfærdiget af kunstneren Stig Stjernvik til Politikens Forlag tilbage i 1978.

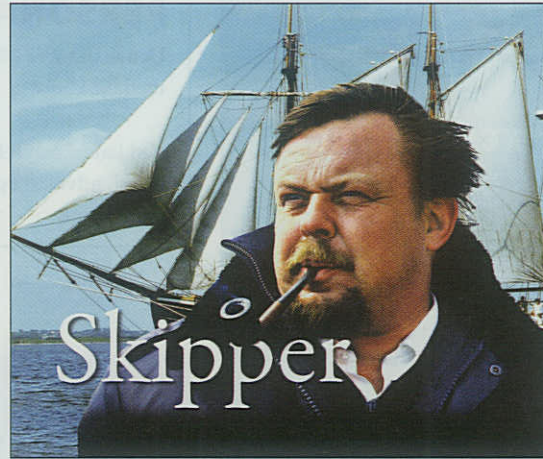

36. Orlogsskibet »Engelen» 1521
Længde: ca. 42 m
Bredde: ca. 12 m
Dybde: ca. 5 m

Danmark

Kære Vorherre, dit hav er så stort og mit skib var så lille

Mogens Frohn Nielsen blev landskendt som den stolte Skipper på Skonnerten Fulton, der igennem 17 års kærlig og håndfast virke sendte over 900 hvalpe på dannelsesrejse – og på ret køl i livet. Indtil presset blev så stort, at det nær kostede Skipper livet og for evigt sendte ham bort fra sit livs-

værk. For første gang nogensinde berettes hele historien om navnkundige Skipper. Bogens forfatter havde gennem fire årtier et nært venskabeligt forhold til Mogens Frohn, og Bjarne Bekker tegner i biografien et hjertevarmt portræt af en af vor tids helt store personligheder – en saltvandshilsen fra de store have på 180 sider med 600 billeder. Der er historien om dengang i 1964, da Skipper arrangerede sit livs joke, opstilling af ca. 1000 marinesoldater på hangarskibet »Essex«. Det var efter Tall Ship Race, da USA hylkede skoleskibet:

SKÅL DANMARK. Kaptajnen troede, det betød »Vær hilset, Danmark«. Bogen er i bogstaveligste forstand en biografi fra vugge til grav: Her møder læseren første gang den fireårige Mogens, der går sine egne veje og stikker af for at inspicere panserkrydseren Niels Luel. Her beretter Mogens Frohn om sin tid på Skoleskibet Danmark og her fortæller Skipper selv om den første, vanskelige tid på Fulton, om succesens årtier og om den svære nedtur, da hetz tvang ham ud i selvmordsforsøg og til afmønstring fra livsværket – Fulton. I Skippers sidste dage fortæller han sjældent åbenhjertigt til bogens forfatter om sit usædvanlige liv; om den til tider livsfarlige bølgegang, frem til den minutøse planlægning af den sidste sejlads fra Emdrup Kirke 1. oktober 2010, hvor Skipper selv havde inviteret den nærmeste familie, nogle få venner, og selv forfattet den sidste prædiken – læs den selv! Bogen er en hjertevarm afsked med en stor, stout dansk sømand, der havde venner overalt. Når Skipper blev inviteret, var der altid en »hvalp« med på dannelsesrejse. Som dengang i 1982, da Danmarks yngste bankrøver hilste på Dronning Margrethe og Mærsk Mc-Kinney Møller i »Haandværkerforeningen i Kjøbenhavn«.

Bekkers Forlag
6323 0000

www.fultonskipperen.dk

Bogen sendes portofrit overalt

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet.

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed
Kronprins Frederik

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
Tlf. 33 15 28 86 · fax. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkasten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:
Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand:
Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:
Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:
Erhvervsboligchef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:
Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:
Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 48 28 90 22
e-mail: jorgenkjeldsen@webspeed.dk

Under Dannebrog:
ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni, august,
oktober, december.
Oplag dette nummer: 10.700
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 88 80 31 00 – Telefax: 86 60 03 88
Mobiltelefon: 21 92 30 55
e-mail: lm@pn1.dk

Medlem af Tilmeldt

PERSONALIA

Den 4. oktober 2010 er marinespecialist Gert Hertz Jensen tildelt Den Kongelige Fortjenstmedalje i Sølv.

Ved landsbestyrelsens efterårsmøde den 9. oktober, blev medlem af Svendborg Marineforening, advokat og navigatør Palle Pedersen tildelt Danmarks Marineforenings hæders tegn i guld.

LEDER

Signalforvirring

Søværnet er i disse år i gang med i en omfattende – men kontrolleret – forandring, fra et værn der primært var gearet til kystnære og inspektionsorienterede opgaver, til et Søværn der nu også skal kunne håndtere internationale operationer.

Denne forandringsproces arbejder personalet hårdt og professionelt på at udføre.

Derfor er det beskæmmende, at en række politikere, repræsenterende begge sider af det politiske sfære, i tide og utide udsender forvirrede signaler om de opgaver, Søværnet skal løse.

Seneste eksempel er udtalelser om hjemkaldelse af støtteskibsenheden ved Afrika's Horn. Sådanne udmeldelser er med til at forplumre arbejdsforholdene for Søværnets

personel. Hvad skal vi? og hvor står vi? er et spørgsmål, der ofte stilles mand og mand imellem rundt på tjenestestederne.

International forpligtelse

Den danske handelsflåde har et verdensomspændende omfang, der gør, at Danmark ikke bør undlade at deltage i den løbende internationale kontrol og bekæmpelse af de kræfter, der ikke vil os det godt. Det fortjener besætningerne, og det fortjener rederierne.

Dette bør politikerne ha' med i deres overvejelser, når de udtaler sig om problemerne med den megen uro på verdenshavene. De har i hvert fald et Søværn til rådighed, der, hvis ikke de i forvej en knappe ressourcer bliver beskåret yderligere, er i stand til at løse de til enhver tid stillede opgaver.

Morten

TEL. & FAX: +45 33 12 82 53
POSTGIRO NR: 102-3071
DANSKE BANK: 3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

DK-1054 KØBENHAVN K
PEDER SKRAMS GADE 3
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAND.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. ApS.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
MINIATUREORDNER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

Farvel til flexerne

Afskedsparade i Korsør da kommandoen blev strøget på FLYVEFISKEN-klassen

Torsdag den 7. oktober formiddag var det slut med Standard Flex enhederne i Søværnet. Udfasningen markeredes ved en parade på Flådestation Korsør, hvor fungerende chef for 2. eskadre, kommandørkaptajn Per Hesselberg og chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Finn Hansen holdt de afsluttende taler. - Endnu en æra i Søværnet er ved at rinde ud. Det er ikke kun en æra, der omhandler enheder af FLYVEFISKEN-klassen, som slutter i dag. Det er også enden på mindre kampenheder i Søværnet. De var forudset til at løse kampopgaver i nærområdet under den kolde krig, så derfor tillader jeg mig at kalde det en æra, der slutter, sagde Finn Hansen blandt andet.

Herefter ridsede han kort "flexernes" mangeartede opgaver gennem tiden op. - Søopmå-

Standard Flex enhederne i Korsør ligger nu, sammen med søsterskibene i Frederikshavn, fast ved kaj. En epoke er slut.

ling, farvandsovervågning, miljøbeskyttelse, særlige opgaver for politi og efterretningstjeneste samt internationale operationer ved Gibraltar og inde i Middelhavet ud for Libanon, bare for at tage nogle stykker. "Flexerne" har desuden været udrustet som regulære kampenheder, og som platform for minestrykning

har de løst opgaver mange steder i verden, lød det fra Finn Hansen.

Efter talerne blev orlogsflag, gøs og kommandotegn halet ned på enhederne i henholdsvis Korsør og Frederikshavn, og paraden blev aftrådt.

MHV 800-klassen bliver forlænget

Forsvarsministeriet vil forlænge to fartøjer i MHV 800-klassen med 3,5 meter.

Det betyder, at fartøjerne får en styrket miljøkapacitet og en stribe forbedringer

Tekst og foto: Orlogskaptajn Casper Max Larsen, Marinehjemmeværnsinspektoratet.

Marinehjemmeværnet råder over to moderne typer fartøjer, henholdsvis 800-klassen og 900-klassen. 900-klassen er den nyeste type leveret fra Søby Værft, hvor den sidste af slagsen forventes klar til næste sommer. Denne type

er en udvidet og forbedret udgave af 800-klassen, hvor især en øget længde gør, at skibet har bedre plads til moduler af flydespæringer til indsats ved miljøkatastrofer.

Det seneste forsvarsforlig har påpeget behovet for og ønsket om, at endnu flere af marinehjemmeværnets fartøjer lever op til de krav. Derfor har man set på mulighederne for at give også 800-klassen de muligheder. Det resulterer nu i en ny type, der populært kan kaldes for en blanding af de to klasser. Her bliver MHV 818 SABOTØREN i denne tid bygget om på As-

sens Skibsværft. Fartøjet er blevet skåret over, forlænget med 3,5 meter og samlet igen. Det sker for at få plads til moduler af flydespæringer på agterdækket, så fartøjet selvstændigt kan inddæmme olieforurening, ligesom på marinehjemmeværnets 900-klasse. Fartøjet gennemgår samtidig en række andre forandringer, og det har bl.a. fået et nyt agterskib.

Skibet er i november afleveret til Forsvarets Materieltjeneste (FMT), og så skal der gennemføres en række tekniske og navigatoriske havne- og søprøver af FMT. Når det er klart, vil der være operativ modtagekontrol, hvor både Hjemmeværnskommandoen, FMT og Søværnets Operative Logistiske Støttecenter (OPLOG) deltager. Herefter skal fartøjet overdrages til hjemmeværnsflotillen for operativ drift. Efter overdragelsen gennemføres et planlagt program på ca. 150 dage. I planen indgår en oversigt over, hvilke test og konditioner fartøjet skal udsættes for. Ved udløb af testperioden afleveres en rapport over de gen-

MHV 818 SABOTØREN under ombygning ved Assens Skibsværft

FAKTA om ombygningen af 818 SABOTØREN:

- 3,5 meter forlængelse af skroget
- 2 stk. flydespæringer med tilhørende hydraulikstation
- Vand/skumkanon på åben bro
- 1 stk. ny hjælpemotor (eksisterende hjælpemotor forbliver)
- Ny hydraulisk kran med fjernbetjening
- Dual ECPINS system
- TV monitor

nemførte test med en anbefaling af, hvorvidt en forlængelse af yderligere fartøjer af MHV 800 klassen ud fra en operativ betragtning bør gennemføres.

Det er ikke kun længden, der øges. Ændringen medfører også, at fartøjets gummibåd samtidig vil kunne placeres mere hensigtsmæssigt i styrbord side af fartøjet. Det vurderes at medføre en væsentlig forbedret sikkerhed på agterdækket i forbindelse med håndtering af marinehjemmeværnets nye store gummibåd.

I forbindelse med ombygningen vil der desuden blive gennemført brandsikring af apteringsområdet og kabyssen. Der vil ligeledes blive gennemført en forbedret lydisolering af området ind mod maskinrummet. Af andet der skal ordnes er 35 m nye rør, malingsarbejde, klasning, test, opretning af dokumentation, etablering af tørtank, flytning af bådsta-

tiv, flytning af boxkøler, nyt teknikrum samt strømtavler mv.

Selvom det lyder enkelt nok med en ombygning, er der derfor meget, der skal foretages og bekostes, inden fartøjet vil være fuldt operationsdygtigt igen. Umiddelbart skønnes ombygningen at koste cirka 9 millioner kroner, og går ombygningen efter forventningerne, er det ønsket at forlænge og ombygge i alt to fartøjer af 800-klassen, netop for at optimere miljøkapaciteten. Inden SABOTØREN blev bygget om målte den 23,7 meter i længden.

FARVANDSVÆSENET ORIENTERER

Fra papegøjefyr til solpanelfyr - et vigtigt væsen fylder 450 år

Det organiserede fyrvæsen i Danmark fejrer 450 års jubilæum. Det startede med tre primitive fyr. I dag driver Farvandsvæsenet 192 fyr i Danmark, 27 på Færøerne og 63 fyr på Grønland, og de har stadig stor betydning for sejladsikkerheden.

Af Kirsten Landbo

Frederik den 2. forlanger fyr

Der er sket meget, siden Kong Frederik den 2. i 1560 forlangte de første såkaldte papegøjefyr opført ved Skagen, Anholt og Kullen. Det var lidt af en danmarkshistorisk begivenhed, for han grundlagde nemlig hermed det moderne fyrvæsen.

Kravet udsprang af kongens engagement i Danmarks handel med udlandet og interessen for, at handelsskibene kunne sejle i landet uden at forlise. Siden 1973 har det Kongelige Danske Fyrvæsen hørt under Farvandsvæsenet, og i dag er det helt andre lyskilder, man opererer med end datidens brænde, kul, tranlamper m.m.

Fremtidens fyr sparer på energien

Ifølge Jørgen Royal Petersen fra Farvandsvæsenet kan fremtidens lyskilde på fyrene være lysdioder, og energikilden kan være solpaneler. Farvandsvæsenet har gennem en del år eksperimenteret og implementeret disse systemer i sine fyr. - Det er energibesparende og miljøvenlige opfindelser. I gamle dage ønske-

To fyr - to historier. I forgrunden en model af et såkaldt papegøjefyr fra 1561, lavet i træ. Navnet stammer muligvis fra vippeprincippet i datidens bueskydningsmaster, hvor man skød til måls efter papegøjer. I baggrunden Nakkehoved Fyr fra 1772, som gjorde det muligt yderligere at mindske antallet af strandinger ved kysten. Fyret blinker stadig og er nu fredet og en del af Fyrhistorisk Museum.

Og sådan kan et nyere fyr se ud. Her er det Neksølo forfyr, som har en såkaldt LED-lanterne monteret på toppen af fyrhuset. Det er lysdioder med samme teknik som den, der anvendes ved moderne cykellygter.

de man at spare på brændslet, og også i dag er man interesseret i at spare på energien, forklarer Jørgen Royal Petersen. Han oplyser, at man allerede har reduceret energiforbruget på flere af de mindre fyr til under en tiendedel af, hvad det var på de oprindelige glødelamper.

Og med højeffektive og moderne lyskilder er fyrlampens størrelse på de større fyr reduceret fra 1.000 W til 400 W. Men uanset energi- og lyskilde drives alle Danmarks fyr med driftssikkerheden og sejladsikkerheden for øje, fortæller Jørgen Royal Petersen.

Det organiserede fyrvæsens jubilæum bliver fejret på Fyrhistorisk Museum på Nakkehoved i Gilleleje med særudstillingen "450 år for Kongens Fyr"

SØVÆRNETS OPERATIVE KOMMANDO ORIENTERER

Den første af Søværnets nye fregatter er navngivet

Den 2. november 2010 navngav Hans Kongelige Højhed Kronprinsessen søværnets første af i alt 3 fregatter. Fregatten er navngivet IVER HUITFELDT

Af orlogskaptajn Kenneth Nielsen, presseofficer Søværnets Operative Kommando

Med navnet IVER HUITFELDT hylder flåden den gamle søhelt, som for 300 år siden reddede den danske flåde i et søslag mod svenskerne i Køge Bugt. Dengang lagde Iver Huitfeldt sig imellem svenskerne og den resterende danske flåde og ofrede sig eget og 600 besætningsmedlemmers liv.

Navngivningen af fregatten markerer overgangen fra bygningen af selve skibet til den efterfølgende installation og afprøvning af en stor mængde teknisk udstyr. Fregatten IVER HUITFELDT kommer dog først under kommando i november 2011, og frem til den endelige operative brug af fregatten, formentlig i 2014, kan den netop tilgæede besætning følge installationsarbejdet og træne i brugen af denne komplicerede platform. Chefen for IVER HUITFELDT bliver kommandørkaptajn Carsten Fjord-Larsen.

For nogle lyder det måske som en meget lang ventetid, fra den første køllægning tilbage i 2008, til en komplet operativ fregat i år 2014. For den besætning, der netop er tiltrådt, og som skal følge det kommende installationsarbejde og samtidig uddannes og trænes i brugen af en helt ny platform, så har de faktisk ganske travlt.

For at være på forkant med denne udvikling har IVER HUITFELDTs besætning igennem det seneste år uddannet sig på ABSALON-klassen, som inden for nogle områder har en række lighedspunkter. Sidst har selv samme besætning gennemført en togperiode på ABSALON-klassen i NATOs antipiraterioperation OPERATION OCEAN SHIELD. Med andre ord er besætningens operative niveau ganske højt. Nu skal de "bare" lære fregatten at kende.

Byggefaser

Bygningen af de tre fregatter er Søværnets største anskaffelsesprojekt og indgår som en del af forsvarsforliget 2004-2009. Fregatterne skal overordnet afløse den kampkraft, som Søværnet sagde farvel til i 2009 med udfasning af korvetterne af NIELS JUEL-klassen.

Fregatterne er en videreudvikling af de fleksible støtteskibe, og ved at genanvende designet er der opnået store ressourcemæssige fordele. Udefra ses forskellene på de to skibstyper navnlig ved, at fregatterne er et dæk lavere, da de ikke har et gennemgående dæk til bl.a. køretøjer, og så har fregatterne "kun" plads til én helikopter. Herudover er det mængden og typerne af skibets forskellige sensorer, som er den afgørende forskel.

Platformen

Skroget er konstrueret med henblik på at opnå en lav radarsignatur, lav infrarød udstråling, lav udstråling af undervandsstøj og lav magnetisk signatur. Med andre ord bliver Søværnets kommende fregatter vanskelige at opdage i tide for en eventuel fjende.

Fregatten er udrustet med både helikopterdæk og hangar, så det f.eks. er muligt at operere med en helikopter af typen EH-101. Skibet er bygget, så det er muligt at bruge Søværnets fleksible koncept. Hermed kan eksisterende våbensystemer monteret i containere benyttes såvel på fregatten som på Søværnets øvrige enheder.

På Forsvarets Materieltjenestes hjemmeside kan du læse flere detaljer om fregatten. Se www.forsvaret.dk/FMT

Opgaver

Fregatterne bliver indrettet og udrustet som luftforsvarsfregatter og skal kunne løse både nationale og internationale maritime opgaver overalt i verden.

Fregatterne kan løse egentlige sømilitære opgaver såsom:

- Embargo operationer
- Håndhævelse af sejlads- og flyveforbudszoner
- Kommandoplatform for en stab
- Helikopteroperationer
- Ildstøtte til landoperationer
- Eskorte for flådestyrker og beskyttelse af civil skibsfart

Fregatterne kan, ligesom søværnets øvrige enheder, løse en række ikke rent militære opgaver samt rutinemæssige fredstidsopgaver såsom:

- Forsynings- og støtteopgaver
- Eftersøgnings- og redningsopgaver
- Suverænitetsopgaver og myndighedsopgaver
- Efterretningsindhentning
- Uddannelsesopgaver
- Miljøovervågning

▶ Stotteskib:

Længde: 137,6 meter
Bredde: 19,5 meter
Dybgang: 4,56/6,30 meter
Deplacement: 5.450/6.639 tons
Fart: 25 knob
Personel: 99/168/300
Udholdenhed: 28 døgn/9000sm
Helikopterkapacitet: 2 stk. medium

Fregat:

138,7 meter
19,8 meter
4,56/6,45 meter
5.462/6.645 tons
28 knob
101/165
28 døgn/9000sm
1 stk. medium

Våbensystemer:

- Multimissillauncher Mk 41
- Harpoon blok II sømålsmissiler
- Sea Sparrow luftmålsmissiler
- Oto Melare 76 mm kanon
- Oerlikon 35 mm kanon
- MU90 anti-ubådstorpedoer
- Terma 130 mm Decoy Launching System
- 12,7 mm maskingevær

LANDSLEDEREN

To tidligere landsbestyrelsesmedlemmer gået fra borde

Jørgen Chr. Rasmussen, Århus Marineforening

Jørgen Rasmussen afgik ved døden i september måned 64 år gammel.

Jørgen blev indkaldt i 1966 og gjorde tjeneste bl.a. i ubåden SPRINGEREN, og han indmeldte sig i Århus Marineforening i 1972.

I 1990 indtrådte han i landsbestyrelsen 1990 som distriktsformand for distrikt X, hvor han afløste Jørgen Brøgger, Ebeltoft.

Jørgen Rasmussen blev i 2005 afløst i landsbestyrelsen af Bjarne T. Jensen, Ebeltoft.

Bent Simonsen, Hjørring Marineforening

Bent Simonsen afgik ved døden den 15. oktober 2010 75 år gammel.

Bent var uddannet telegrafist og blev indkaldt i 1953. I 1968 indmeldte han sig i Hjørring Marineforening, hvor han i perioden 1977 til 2004 var en aktiv formand. I 2006 blev

han udnævnt til Æresmedlem af Hjørring Marineforening.

I 1984 afløste han Joe Jørgensen, Skagen, som distriktsformand for distrikt XII og var medlem af landsbestyrelsen til 1992, hvor han blev afløst af Carl Frede Haugaard, hvorefter han fra 1992 til 2004 varetog hvervet som distriktsuppleant.

Æres være deres minde.

Landsnæstformanden

Invitation

Alle medlemmer af Danmarks Marineforening med familie og venner inviteres hermed til at deltage i Marinehjemmeværnets traditionelle og stemningsfulde nytårgudstjeneste i Holmens Kirke i København.

I år vil orlogsprovsten og marinehjemmeværnets orlogspræster stå for gudstjenesten, som også vil byde på musik ved Kvindelige Marineres Musikkorps og Holmens Kantori.

Efter gudstjenesten byder kirken på et lille hyggeligt traktament for alle.

**Mød op søndag den 9. januar 2011 kl. 14.00
i Holmens Kirke**

Marinehjemmeværnsdistrikt Øst

Garnisonen 1, 4100 Ringsted,
Telefon 57 66 37 30, E-mail: mhde@hvjv.dk

Marinehjemmeværnet – dækker Danmark, styrker sikkerheden!

Ny færge til Hundested-Rørvig overfarten

For første gang i mere end 25 år kan man se frem til en færgefornyelse hos Hundested - Rørvig Færgefart. Og tilmed en nybygning. Det lille private færgerederi har således fundet luft til at bestille en afløser for den mindste af de to nuværende færger på Bangladesh-værftet Western Marine Shipyard i Chittagong. Nybygningen, der er designet af A/S Jørgen Petersen i Horsens, forventes klar til højsæsonen i 2012

Ifølge fagtidsskriftet Søfart bliver nybygningen større end den største af de to nuværende færger, »Nakkehage«, hvilket bl.a. vil betyde, at rederiet bedre kan imødegå spidsbelastningen hen over højsæsonen. Og lidt ekstra biler i trafiktallene vil da også være velkomne i budgettet, som det pointeres. Det har således ikke været en helt nem sag at få finansiering gennem, understreger direktør Bo

Andersen fra Hundested - Rørvig Færgefart, der i dag ejer rederiet sammen med to andre partshavere, til avisen.

I gang før krisen

-Vi var jo sådan set i gang med nybygningsplaner allerede for over halvandet år siden, men der blev vi jo tvunget i defensiven af krisen. Nu er det imidlertid lykkedes os at få vores bank med på planerne igen, hvilket vi er meget glade for - selv om det ikke lykkedes at få andre danske finansielle interessenter til at spille med. Af samme grund må Bo Andersen og de to øvrige medejere da også selv støtte direkte op om projektet økonomisk.

Man var fra starten inde over et dansk byggeværft, men sådan gik det ikke.

-Da vi startede projektet i sin tid, havde vi det

i udbud hos de potentielle danske værfter, men vi måtte i denne ombæring lidt overraskende konstatere, at ingen er dem er blevet billigere. På trods af krisen i værftsbranchen, fortsætter Bo Andersen.

Til Fjernøsten

-Derfor så vi os lidt om i Fjernøsten og endte altså hos Western Marine Shipyard, som vi, efter et par besøg derude, har fået fuld fortrøstning til kan klare opgaven, understreger Bo Andersen over for Søfart.

Han vil sammen med bestyrelsesformand Kennie Kjeldsen og en af rederiets maskinmestre desuden med mellemrum tage til Chittagong for at følge byggeriet. Muligvis vil man desuden entrere med en ekstern dansk konsulent om at bistå med opgaven i perioder.

Krydstogtshæder til København

København fik i oktober tildelt to World Travel Award for sæson 2010. Byen og havnen vandt kategorierne Europas bedste destination og Europas bedste havn

Sæson 2010s sidste krydstogtskib, "Marco Polo" var enhed nr. 304, der hen over året benyttede København Havn. Ud af de 304

krydstogtsenheder brugte de 135 København som turnaround. Det betyder, at de både begynder og afslutter deres rejse i byen. Dermed har 530.000 turister besøgt byen med et krydstogtskib.

Fortsat fremgang

I oktober havde 361 krydstogtskibe varslat

anløb til København i 2011. Dermed er krydstogsturismen den eneste konstant stigende turistform i Danmark. Dette kommer også en række kystbyer til gavn. Mindre og mellemstore turistfartøjer anduver jævnligt danske provinshavne, hvorfra turisterne i busser fragtes ud til de mange populære turistperler i det ganske land.

Effekter fra Marineforeningens slopkiste

**SLIPS,
HUE- OG BLAZEREMBLEM
SAMT BLAZERKNAPPER.**
Elegant uniformstilbehør.

DAMETØRLÆDE
100% polyester. 80x80 cm.

BROCHE
Kendingstegnet i sterlingsølv med 24 karat guldbelægning.

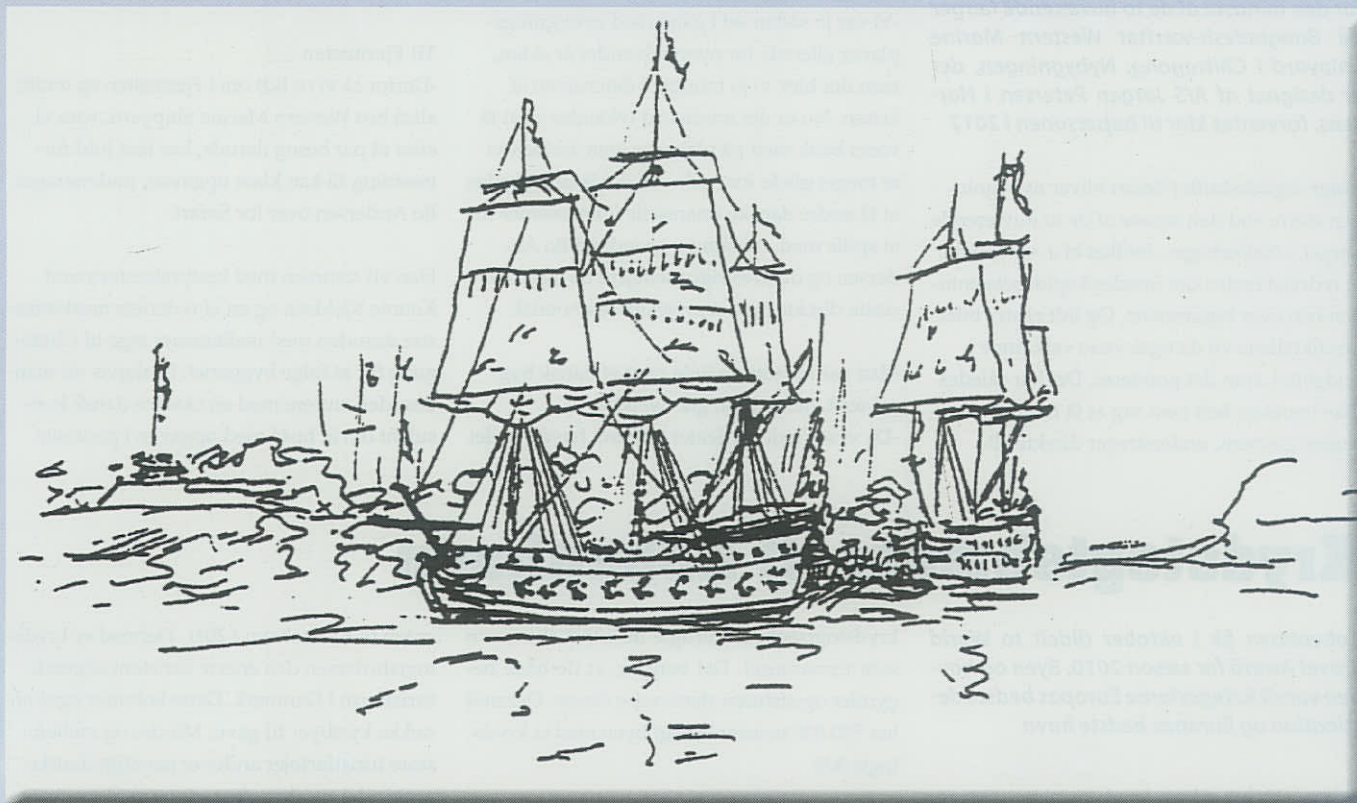
VEDHÆNG
Fås i oxyderet sterlingsølv eller i sterlingsølv med 24 karat guldbelægning.

Varerne kan ses på www.marineforeningen.dk under Landskontoret - varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

TEMA

På bagkant af året, hvor den danske flåde har fejret 500 års jubilæum, bringer vi her en norskvinklet og norsksproget historie om en begivenhed, der er en fasttømret del af danskernes søhistoriske erindringsgalleri.

EN EPISIODE I DEN DANSK-NORSKE FLÅTES HISTORIE

DYNEKILEN 8.juli 1716

I anledning av markeringen nå i 2010 av den danske flåtes 500 års jubileum, kan det være grunn til å kaste et tilbakeblikk på et av høydepunktene, eller som det heter i den tids språkbruk, en av de "smukkeste seire" i vår felles dansk-norske flåtes historie i dobbeltmonarkiet tid, Dy-

nekilen 1716, en hendelse som også rummer et mysterium.

Tekst: Lars Reiermark

Tegning: Pål W. Hammerstad

I januar 1716 går den svenske kongen Carl XII til angrep på Norge. Han overskrider grensen og den 4.juli var han kommet til Frederikshald,

den byen som i dag heter Halden. Han beleierer festningen Frederikssten samtidig som han besetter byen. Men borgerne, under ledelse av Colbjørnsen-brødrene, setter byen i brann og tvinger svenskene ut. Byen brenner, men festningen holder. Flere angrep på festningen avvises og svenske forsøk på å føre frem forsterkninger over land mislykkes fullstendig. Avgjørende for den videre utvikling er slaget

i Dynekilen 8.juli 1716 hvor enheter av den dansk-norske flåte, under Tordenskiolds kommando, ødelegger og tar som priser hele den svenske forsyningsflåten. Etter det oppgir svenskene felttoget og trekker seg ut av Norge, men krigen fortsetter både til lands og til vanns..

Situasjonen i stort.

Denne dramatiske episode i dobbeltmonarkiet Danmark-Norges historie trenger en nærmere gjennomgang, for den gjemmer også på et gammelt mysterium. La oss først se på situasjonen i stort. Etter innfallet i Norge holder svenske tropper sommeren 1716 etter heftige kamper hele området mellom Frederikshald og festningen Fredrikssten besatt. Selve byen Frederikshald er fullstendig isolert. Imidlertid, så lenge festningen holder, så kommer ikke svenskene lenger. Svenskene omgrupperer mot syd og mot nord for å unngå festningens artilleri, og sperrer da også samtidig for norske forsterkninger nordfra. Situasjonen for hele det sønnenfjeldske Norge avhenger nå av utfallet av stridene i Smålenene (våre dagers Østfold). Ukene går, og Carl XII, som nå innser at han ligger fastlåst foran festningen, sender melding tilbake til Sverige om at han snarest trenger forsyninger, først og fremst beleiringsartilleri til støtte for det hestetrukne feltartilleriet som hæren har bragt med seg, men som ikke greier å slå ut det norske festningsartilleriet. For på sikreste måte å kunne motta forsyninger innenskjærs, fra Bohuslen, slår de svenske tropper en flytebro over Svinesund og forbereder mottak av forsyninger i området Syd Svinesund, i området Dynekilden, hvor det etableres et baseområde bevoktet av mellom 400-500 mann infanteri i form av tyske leietropper/Sachiske Musketerkorps. Svenskene regner med å ha forsterkningene på plass innen en uke etter forsyningsflåtens avseiling fra Gøteborg, dvs. innen 12. juli.

De svenske disposisjoner

Fra svensk side oppfattes situasjonen i Norge for egne tropper nå i juli som noe nær desperat. Situasjonen er fastlåst, og for å hindre et norsk motangrep mot Bohuslen, er det tvingende nødvendig for svenskene å ta Frederikssten før høsten setter inn med regn og oppkjørte veier. Svenskene regner med at hvis Frederikssten faller, så vil man muligens klare å avverge et dansk-russisk angrep på Skåne, for så vidt som man kalkulerer med at et angrep over sundet ikke vil komme med mindre det kan støttes av et norsk innfall fra Frederikshald-området dvs nordfra mot Bohuslen. For Carl XII er det derfor nå viktig å nøytralisere festningen snarest mulig. Dette kan man best klare ved å tilføre ytterligere forsterkninger, artilleri og forsyninger

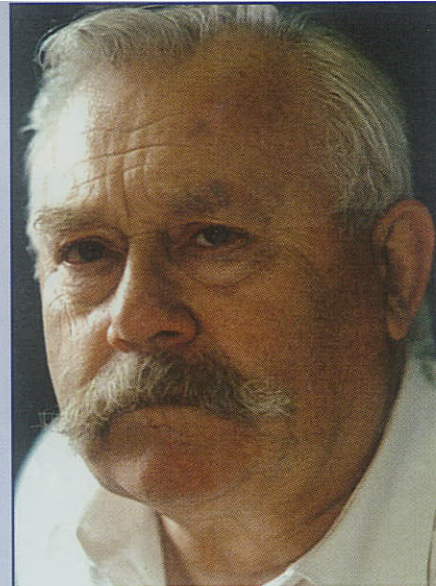
til de svenske landstyrker som blokkerer nordmennenes vei sydover. For det tilfellet at krigen kommer til å trekke i langdrag, er det dessuten nødvendig å sikre seg et permanent vinterkvarter, men siden selve byen er ødelagt, er det derfor tvingene nødvendig å erobre festningen Frederikssten.

Egne forhold

På norsk side er også situasjonen fastlåst og man er i ferd med å miste initiativet. Istedenfor en innmarsj i Sverige langs kystveien sydover, er landet nå i krig på egen jord med en fiende som ikke bare var trengt inn i Norge, men som blokkerte for hærens manøvre mot syd. Det var ikke slik man hadde tenkt seg det da man planla den norske sommeroffensiven mot Bohuslen til støtte for angrepet mot Skåne. Frederikshald var brendt og Frederikssten hold på å slippe opp for forsyninger i form av mat og drikke, men verre var det at man også begynte å få lite med kuler og krutt. Sykdom blant troppene gjorde også sitt, og festningen trengte sårt til både etterforsyninger og forsterkninger. Svenskene blokkerte imidlertid effektivt alle veier, og elveoverganger. Samtlige tilførselsveier fra nord og øst var under svensk kontroll i form av effektive kavalleripatrujler som var utestasjonert på gårdene i Smålenene. Det kunne under disse forhold ikke komme på tale å forsøke å føre frem forsterkninger langs vei eller på annen måte over land spesielt med vogner som første og fremst var avhengig av noenlunde brukbare veier. Imidlertid syntes alt å ligge til rette for en kombinert operasjon med tanke på å ødelegge de svenske forsterkninger og etterforsyninger som man visste var på vei nordover. Admiral Gabel, Sjefen for den dansk-norske Nordsjøeskadren, og øverste ansvarlige for operasjonene på norskekysten, ser mulighetene og gir oppdraget til den 25. årige sjefen på fregatten HVIDE ØRN, Peter Wessel Tordenskiold og ber om at han utarbeider en plan.

Artilleri og infanteri

Tordenskiold forstår at skal man kunne overmanne og slå svenskene i den indre skjærgård, så må han også ha infanteri for hånden og helst også en eller flere artilleriskip, såkalte stykkprammer som del av sin eskadre. Han rekvirerer i første omgang derfor transport-fartøyer for overføring og innsetting av norske tropper over vannet fra Danmark til Norge og ber om at artilleriskipene HIELPEREN og ARCA NOE blir tilbeordret eskadren. I tillegg blir i alt fire bataljoner infanteri trukket sammen i Fladestrand i Danmark i påvente av endelig ordre. I mellomtiden seiler Tordenskiold fra Stavern til Christiania den 23. mai for å utvirke tilla-

Major af reserven - Lars Reiermark, tidligere JAR-Jegerkorpset/Akershus Regiment og tidligere informasjonsjef i Forsvarets Veteranadministrasjon, arbeider etter sin fratreden fortsatt, nå som pensjonist i Forsvartsstaben/FOBID i Oslo hvor han særlig beskjeftiger seg med spesielle prosjekter, som for eksempel militær historie. Han er ellers kjent for sine mange artikler om norsk deltakelse i internasjonale operasjoner og som bokanmelder og debator, tidligere også som redaktør av det norske "Heimevernsbladet" og veteranbladet "Sjekkposten". Han bor i Danmark og er medlem av FOUAT.

telse til å overføre troppene til Norge. Norske myndigheter sier i første omgang nei, man er redd for omkostningene, men Tordenskiold hevder å ha "hemmelige ordre fra Kanseleriet i København" og myndighetene lar seg overtale; troppene blir stilt til disposisjon. Fra Christiania seiler Tordenskiold via Stavern i retur til København, hvor han henvender seg direkte til den øverste sjef for flåten, generaladmiral Gyldenløwe med anmodning om å få kommandoen over Kattgatteskadren. Samtidig, mens Tordenskiold fortsatt er i København innløper det en anmodning fra admiral Gabel i Norge til Admiralitetet i København om at situasjonen er prekær og at "hielp strachs maa gives". Det blir utslagsgivende og nå skjer tingene raskt. Tordenskiold får sin kommando, dvs han blir sjef for Kattgatteskadren og i tillegg beslutter man at det straks skal utrustes en flåte bestående av grunngående artilleri-fartøyer for innenskjærs operasjoner, også under Tordenskiolds kommando og med det nødvendige infanteri om bord. Mindre enn fire dager etter at han forlot Stavern, er han på vei tilbake til Norge etter å ha sikret seg den nødvendig støtte.

Den 7. juli om kvelden i " stille og prægtigt ve-jir" ankrer han med sin eskadre mellom Koster og Grisebåene, syd innløpet til Dynekilden, hvor han straks får etterretning om at en stor svensk transportflåte er ankret opp i bunnen av Dynekilen, beskyttet av en galleieskadre under ▶

Peter Jansen Wessel blev født i Trondheim i Norge 28 oktober 1690.

► schoubynact Strømstierna. Tordenskiold skal iht sin instruks melde seg for Gabel som venter på norsk side i sjøen ved Larkollen. Det er imidlertid knapt med tid, og selv om vinden er gunstig, så vurderer Tordenskiold situasjonen slik at hvis han først skal fortsette nordover for å melde seg for Gabel, og dernest snu og seile tilbake for å angripe svenskene i Dynekilen, så vil han for det første miste verdifull tid og i tillegg vil antagelig overraskelsesmomenten gå tapt. Mottatte underretninger sier at svenskene er klare til å begynne å losse og hvis angrepet nå må utsettes et døgn vil svenskene kanskje alt i løpet av morgendagen ha lyktes å bringe proviant og artilleri i land. Her må det handles hurtig! Han betenker seg ikke, men støter med hele sin eskadre inn i Dynekilen.

Dynekilden Fiord, som det står skrevet på gamle kart, skjærer seg inn i den svenske vestkysten mellom Strømstad og Svinesund, og er ca 4 sjømil lang og på flere steder bare 100 meter bred. Den trange fjorden er avgrenset av høye skrånninger, vel egnet som standplasser for artilleri og musketteri. Fjorden ender i en trekantet sjø. I dette trange bassenget er bevegelsesfriheten ytterst begrenset. De svenske offiserene antok derfor at et angrep fra sjøsiden mot denne ankerplassen ikke var mulig.

Styrker

Her lå så fra den 7. juli 1716 den svenske kystflå-

ten med transportskipene innerst mot land og med galleiene på utsiden til beskyttelse, men alle trodde seg nå å være i sikkert farvann. Vi mangler sikre underretninger om nøyaktig antall mannskaper på svensk side, men vi vet at ved siden av flåtens folk som stort sett begrenset seg til besetningen på galleiene og et artilleriskip, stykkprammen STEENBOCKEN med 24 kanoner, så var det et ukjent antall sjøfolk knyttet til selve håndteringen av transporten. Av faste forsvarsverker på land fantes ett batteri på en liten holme, 6 stk 12 punds kanoner. Landforsvaret på stedet, dvs sikringsstyrken, besto av 400-500 mann sachisk infanteri uten tyngre våpen.

Den dansk-norske eskadren som i grålysningen den 8. juli stod inn fjorden besto av stykkprammene HIELPEREN under kapteinløytnant Lemwig og ARCS NOE under kapteinløytnant l'Etang sammen med fregatten HVIDE ØRN (Tordenskiold), til sammen 110 kanoner fra 6 til 24 pund. I kjølvannet kom i tillegg fregatten WINDHUNDEN under premierløytnant Grip og galeiene PRINTS CHRISTIAN under løytnant Dahl, LOVISE og CHARLOTTE AMALIE under hhv løytnant Tønder og hans bror kapteinløytnant Michael Tønder med til sammen 37 stk mindre skyts, med andre ord en total dansk-norsk overlegenhet i så vel antall- som type artilleri.

Oppdraget

Fra dansk-norsk side var oppdraget klart, å angripe og ødelegge det svenske landforsvaret i baseområdet og likeledes den svenske kystflåte med all transport, primært å hindre landsetning av svensk artilleri og proviant, samt oppholde og nedkjempe svenske forsterkninger til lands og til vanns til ødeleggelsen av de totale svenske forsyninger var fullført. Sekundært, å erobre og ta samtlige eller så mange skip som mulig som priser og føre disse til havs og deretter til nærmeste danske eller norske havn med minst mulig tap.

Plan og utførelse

Oppdraget forutsatte en tidlig morgen rekognosering. Fra sikre kilder vet vi at Tordenskiold selv utførte rekognoseringen sammen morgen mellom 0700-0800, bl.a. fra en fjellknaus ved havneinnløpet hvorfra han kunne telle hvert enkelt skip. Tilbake på HVIDE ØRN sammenkalte han offiserene og fordelte oppgavene, bl.a. overlot han kommandoen på sitt eget skip til den erfarne kaplt Lemvig mens han selv tok kommandoen over artilleriet og utpekte kaplt Tønder til å lede operasjonene på land. Deretter utstedte han "oversatt" til dagens språk flg operasjonsordre: -Mannskapene hviler og gjør klar til kl 0900, ildåpning kl 0900; alle kanoner skyter mot alle mål i tiden 0900-1000. Oppdrag; lokaliser fi artilleri i havnen og på land, også fi infanteristillinger kjente og ukjente. Fra kl. 1100 vil HVIDE ØRN under kommando av kaplt Lemwig løpe inn på indre havn og der trekke på seg hele fi.ild. I mellomtiden vil stykkprammene under min kommando engasjere fi batteri på holmen og samtlige fi galeier. Ildopphør kl 1300 med derpå følgende landsetting av mannskaper fra galleiene mot batteriet på holmen. Så snart batteriet er tatt, skal samtlige kanoner fornagles. Sjef for landgangspartiet, kaplt M Tønder. Min plass; om bord på HIELPEREN, alternativt i sjaluppen. Vær klar for ny ordre fra kl 1400.

Hvis man leser historien slik den er nedfelt, først og fremst i skipsloggene, men også slik den er beskrevet i dagboken til skipspresten på HIELPEREN, Caspar Bruun, så fremgår det at angrepet gikk etter planen. Ved 1-tiden om ettermiddagen dvs kl. 1300 hadde Tordenskiolds overlegenhet i artilleri slått gjennom, landgangsmannskapene hadde tatt holmen og kanonene der og svenskene begynte å landsette sine galeier og rømme. Caspar Bruun skriver i sin dagbok -" Da kom jeg op af Krudtkisten og ind i Cahytten, og da jeg mødte Tordenskiold i Døren og gratulerte ham baad meed Helbred og Victoria, tog han mig om halsen og kyste

mig..." Seiren var fullstendig og endelig, tidsplanen holdt også.

Alt kl 1315 stryker det største svenske artilleriskipet, stykkprammen STEENBOCKEN kommandovimpelen og kanonaden mot de svenske fartøyer innstilles, -det er fra fiendens side ikke lenger mannskap til å besvare ilden. De neste 45 minutter, eller som det heter i rapporten fra slaget "meesteparten av den neste tiime", bruker Tordenskiold til å sikre havnebassenget og høyene rundt. Infanteristene, i det alt vesentlige norske musketerer fra 2. Trondhjemske Regiment, sikrer brohodet, og oppryddingsarbeidet begynner. Ny ordre fra kl 1400 vektlegger betydningen av "at berge og oppbringe så mange som mulig av de svenske skibe som ikke er så ødelagte at de icke kan seile"

Oppryddingsarbeidet

Oppryddingsarbeidet gikk ikke så hurtig. Samtidskilder hevder at selve oppryddingen i havnen tok opp til åtte timer. Under hele den tiden var fartøyer og mannskaper under beskyting fra tre musketerposter omkring fjord-bunnen. Dette var poster som det ikke hadde lyktes det norske infanteriet å innta. Årsakene kan ha vært at postene lå slik til at skipsartilleriet ikke nådde frem, og det ble derfor en kamp mellom norske musketerer i angrep og sachske i utbygge stillinger. Svenske forsterkninger ble forsøkt fremført, men ble holdt i sjakk av det dansk-norske skipsartilleriet med skrå-ammunisjon, såkalt kanister. Kl 2100, en halv time før solnedgang, er Tordenskiold klar til tilbake-trekning. Han har erobret til sammen 14 skip, 9 orlogsmenn og 5 artilleriskuter. De svenske proviatkkip brenner alle sammen som fyrttårn mens den norske eskadren står til havns med sine priser. I loggboken på HVIDE ØRN heter det kort og godt " Det fins icke det Allerringeste tilbake til Fiendens Tieneste"

Dansk-norske tap

Totale tap var 76, fordelt på 19 døde og 57 sårede, et forbausende lite tap som tyder på at verken de svenske sjøfolkene eller det sachske infanteriet lyktes særlig godt med selve kampen, benevnt bataljen, heller ikke maktet fienden å stanse kampen om selve brohodet, ei heller ikke klargjøringen og bergingen av prisene.

Det umiddelbare militære resultat

Etter kampene i Dynekilen trakk Carl XII seg ut av Norge. Om Dynekilen var årsaken eller unnskyldningen er fortsatt gjenstand for diskusjon, men det store tap av skjærgårdsmateriell inkludert artilleri og forsyninger, var trolig årsaken til at det gikk hele to år for Carl XII

igjen forsøkte seg på å erobre Norge.

Tordenskiold selv skrev to innberetninger om slaget, den ene allerede under dato 15.juli og stillet til Majesteten selv, kong Frederik IV; resultatet var utnevning til kommandør 19.juli og utpå høsten etter at Tordenskiold hadde anbefalt forfremmelse for sine offiserer, ble han selv tildelt den nyinnstiftende Dynekil-medaljen i gull, samt også fra 11.november 1716 en ny kommando, intet mindre enn "Commandant en chef les forces Maritimes de Norvege". Legg merke til selve formuleringen;- ikke bare øverstkommanderende for sjøstridskreftene i Norge, men faktisk "Øverstkommanderende for Det norske Sjøforsvar", dessuten Sjeff for Nordsjø-eskadren, admiral Gabels tidligere stilling.

Han var eneren, han var vinneren, og han var fortsatt bare 26 år gammel.

Hva med krigskassen?

Blant de svenske tap ved Dynekilen var også krigskassen med lønning til soldatene som lå ved Frederikssten. Ingen synes å vite hva som hendte med den, og den står heller ikke oppført på listen over beslagslagt og erobret gods. Det er flere muligheter, -den ene er at den gikk til bunns da forsyningsflåten ble ødelagt. I såfall ligger det en skatt et sted på havbunnen innerst i Dynekilen og venter på finneren. Det er også en annen mulighet.Selv om offisiell dansk historie hevder at det er en myte at Tordenskiold ikke fikk sine prisepenger, så er det et faktum at Tordenskiold allerede i 1716 lå i dispuitt med Admiralitetet i spørsmålet om utbetaling av prisepenger fra 1715 til seg selv og mannskapet. Spørsmålet om hva som skjedde med de verdier som Dynekilen innbragte er ikke endelig avklart, men det er mye som tyder på at Tordenskiold måtte ha hatt en forutelse om at det ikke ville bli noen voldsomme uttelling for hva prisepenger angikk. Offisielt dreide det seg ikke om skipslaster med handels-varer, men om militære etter- forsyninger og materiell som etter slaget ble den dansk-norske flåtes eiendom, og prise-verdien tilsvarende mindre enn vanlig. Så var det dette med det uopp-gjorde mellomværende med admiralitetsskriveren, og kanskje hadde hans nestkommanderende, kapltl Michael Tønder i virkeligheten også hadde et annet oppdrag, nemlig å sikre en del av de verdier (bl.a. den svenske penge-kassen med lønninger til troppene) som ble erobret til fordel for sin sjef og eventuelt andre, ikke minst han selv og hans kamerater. Tapet av krigskassen gjorde at svenskene ikke lenger hadde muligheter verken til å betale for de for-syninger

de hitil hadde rekvirert og betalt for i grense-traktene og heller ikke kunne man lenger betale soldatene sold, noe som ved også gjorde sitt til at de svenske tropper ved Frederikssten ikke var spesielt godt motivert for å fortsette felttoget. Dette kan da også ha vært en medvirkende årsak til at Carl XII etter Dynekilen avbrøt felttoget og trakk troppene tilbake til Sverige.

Ethvert mysterium har sin løsning, det gjelder bare å finne motivet, og spørsmålet blir da om Tordenskiold hadde noe motiv for eventuelt " ta vare på krigskassen"? Det fremgår i gamle opp-tegninger at det etter slaget i Dynekilen fortsatt var store uoverenstemmelse mellom eskadre-skriveren dvs Tordenskiolds regnskapsfører og admiralitetsskriveren i København. Det var for det første den gamle historien fra 1715 om en ikke-avsluttet konto på innbetalte men ikke avregnede og utbetalte prisepenger som gjorde at oppgjøret ennå ikke var utbetalt da slaget i Dynekilen fant sted i juli 1716. For det annet, selv om kontoen for prise-penger høsten 1716 var vokst til ca 170.000 riksdaler, -en uhyrlig sum selv i de dager og til tross for at mesteparten var innbragt etter Dynekilen, vegret fortsatt Admiralitet seg for å foreta oppgjør med Tordenskiold, angivelig fordi " noget manglet". Saken fortsatte til 1717 og fortsatt var kontoren " frosset", for å bruke et uttrykk fra våre dager. Det ble heller ikke betalt ut noen penger i 1717 til tross for at partene forsøkte å inngå forlik, det strandet og sjøhelten uttalte seg i den anledning lite fordelaktig om Admiralitetet. Rent faktisk ble kontoen heller aldri gjort opp, -den stod fortsatt åpen ved Tordenskiolds død vel tre år etter. Mye tyder imidlertid på at Tordenskiold allerede høsten 1716 synes å ha besluttet seg til å la saken falle. I hvert fall gjorde han ikke alvorlige innsigelser i 1717, selv om han offentlig på vegne av mannskapene protesterte mot Admiralitetets manglende avregning. Man kan saktens spørre hvorfor han ikke gikk hårdere på ? Var det slik at Tordenskiold allerede sommeren 1716 på grunn av de uoverenstemmelser han allerede da hadde med admiralitetsskriveren, i forbindelse med slaget i Dynekilen hadde funnet en mulighet for å dekket seg inn " på annen måte" slik han også hadde gjort tidligere? Det gis ikke noe entydig svar, og det som finnes av antydninger om denne historien i den offisielle Tordenskiold-biografien gir heller ikke noe definitivt svar, selv om den ordrett gjengir Tordenskiold svar til Admiralitetet, så hva er sannheten? Det som imidlertid er sikkert, er at Tordenskiolds gutter aldri laget på oppgjøret, man kan jo saktens spørre hvorfor?

Gang i Odense

Odense Marineforening var hen over sommeren særdeles aktiv omkring promoveringen af såvel Danmarks Marineforening som Søværnet

Afdelingssekretær Frits Hendriksen-Nielsen fortæller, at Søværnets jubilæumsudstilling i juli nåede til Odense Marineforening. Afdelingsformand Lasse Bach Pedersen havde forinden opnået tilladelse til opstilling i forhallen på Odense Rådhus samt tilsagn fra borgmester Anker Boye om åbning af udstillingen.

Forud var udsendt invitation med program til presse, medier og offentligheden, ligesom en lokal virksomhed, H.J. Hansens Genvindingsindustri, særskilt deltog som Odense Marineforenings samarbejdspartner. Virksomheden ejer en del udstillingsgenstande fra et lille århundredes ophugning af Flådens skibe. Enkelte af disse blev udstillet sammen med plancherne.

Præcist kl. 09.45 afgav Fynske Salut Bateria Dansk Løsen, medens medlemmer af Odense Marineforening stod honnørvagt.

Efter velkomst af afdelingsformand Lasse Bach Pedersen åbnede borg-

Odense Marineforening markere sig stærkt i det odenseanske bybillede.

mester Anker Boye udstillingen. Blandt talerne var også kommandør Lars Hansen samt direktør Jens Hempel-Hansen fra firmaet H. J. Hansen.

Medens Søværnets Tamburkorps gav opvisning på Rådhuspladsen var underholdningen i Rådhushallen lagt i hænderne på Odense Marineforenings Mandskor.

Også udendørs

Odense Marineforenings hus har sommeren igennem været smykket med vejrbestandige udgaver af Søværnets jubilæumsplancher samt Marineforeningens hverveannonce. Ifølge afdelingsformand Lasse C. B. Pedersen har det, sammen med rådhusudstillingen, skabt en succesfuld lokal medvirken til markeringen af såvel Danmarks Marineforening som Søværnet.

SØVÆRNET ØNSKES TILLYKKE MED FLÅDENS 500 ÅRS JUBILÆUM

International markedsføring af systemer udviklet til familien af Standard Flex fartøjer.

Medlemmer:

Odense Staalskibsværft A/S
Saab Danmark A/S
Terna A/S
RESON A/S
NORDIC DEFENCE INDUSTRIES A/S
Logimatic
Lyngsø Marine A/S
HEEDS A/S
EIVA a/s
TENCATE-Advanced Armour
Karstensens Skibsværft A/S
DANISH YACHT A/S

Affilieret medlem:

SAAB UNDERWATER SYSTEMS AB

Leverandører til Søværnet

Naval Team
Denmark

NTD

Naval Team Denmark
Assistorv 5, 4.
1609 København V
Tel.: 33 33 96 94
navalteam@navalteam.dk

www.navalteam.dk

BOGANMELDELSE

Snesejler - Erindringer fra ØK-søfolk

17 personer fortæller hver deres historie og oplevelser fra rejser på hedengangne ØK skibe

Nautilus Forlag sendte i september "Snesejler – erindringer fra ØK søfolk" på gaden. Willy Brorson har samlet og redigeret over 1626 sider ned til 256 bogsider. Hermed får bogen en intensitet, der fastholder koffardifarts interesserede læser side efter side. Skribenterne omfatter søfolk fra dæk, maskine og catering samt en enkelt medsejlende passager. Tekst og billedmaterialet omfatter perioden 1950 til 1975. Dermed dækker historierne en periode i dansk koffardifart, som af mange pensionerede søfolk betegnes med sætningen: ...Nej da jeg sejlede, da var der sgu søfolk til...

Under alle omstændigheder er bogen fyldt med mange gode historier fra arbejdet ombord på skibene samt koleriske anekdoter fra mange af jordens havneknæjpermiljøer.

En god og hyggelig bog der kan anbefales.

Snesejler – erindringer fra ØK-søfolk.

Udgivet af Nautilus Forlag.

Erindringerne er indsamlet af Willy Brorson.

256 sider, med mange foto.

ISBN: 978-87-90924-45-4

Bliv ven med Søværnets Tamburkorps

Ved en stiftende generalforsamling den 30. oktober på Nyholm stiftedes foreningen 'Søværnets Tamburkorps Venner'

Af landssekretær Søren Konradsen.

Omkring 50 personer fra nær og fjern var mødt frem for at beslutte et vedtægtsæt og vælge foreningens første bestyrelse. Da det var sket efter 1½ times forhandlinger, var foreningen en realitet.

Som formand valgtes Dan Petersen, der har en fortid i Tamburkorpsen (TKP). Som kasserer valgtes Orla Juul-Pedersen, og de øvrige 3 bestyrelsesmedlemmer blev Ole Andersen

(seniorsergent, SVN), Poul Sørensen (Køge Marineforening og tidl. TKP'er) samt Anders Slotved, pt. aktiv musiker i TKP. Medlemskontingentet blev fastsat til kr. 100,- p.a.

Man påregner at afvikle første ordinære generalforsamling i marts 2011.

Efter etableringen overrakte Danmarks Marineforenings landssekretær på vegne af Marineforeningen, 'Vennerne', Marineforeningens bordflag som symbol på den festdag, det var. Læs mere om foreningen, herunder om formål, medlemskab etc. på:

www.tamburkorpsen.dk.

Du kan også maile til 'venner@tamburkorpsen.dk'

Landssekretær Søren Konradsen overrækker bordflag til "Tamburkorpsens Venner".

APROPOS

... Jægerspris Slot og den danske flåde er ikke to ting man umiddelbart forbinder med hinanden. Men faktisk er der blandt de 54 mindestøtter over berømte danske og norske mænd, der i årene 1777 til 1789 blev betalt af kongefamilien og opstillet i Jægerspris Slotspark, hele 11 mindestøtter, der fortæller om nogle af flådens helte. Disse er: Peder Skram, Herluf Trolle, Magnus Heinesen, Ove Gjedde, Court Adler, Niels Juul, Christian Sehested, Ivar Huitfeldt, Peter Tordenskjold, Frederich Danneskiold-Samsøe og Heinrich Gerner. Slotsparken er dermed et yderst relevant indslag i fremtidige Marineforeningsudflugter...

...Apropos udflugter. Else Røjle Djurhuus fra Fyrhistorisk Museum på Nakkehoved øst for Gilleleje vil gerne slå et slag for at øge besøgstallet på museet. Til den ende er Danmarks Marineforenings 10.000 medlemmer en perfekt målgruppe. Fyrhistorisk Museum på Nakkehoved er det eneste af sin art i Danmark. Anlægget består af to fredede fyrtårne opført i 1772. Vestfyret er i funktion, medens Østfyret er et kulblusfyret fra år 1800. Fra terrænet er der en utrolig udsigt. Gæsterne må nyde medbragt mad, men der er også mulighed for at samordne et besøg med frokost eller eftermiddagskaffe på det velrenommerede spisested Fyrkroen. Der er ligeledes mulighed for at besøge Kystudkigstjenesten der betjenes af Marinehjemmeværnet. Vælger Marineforeningens lokalafdelinger at besøge det smukke og historiske anlæg, gives der grupperabat. Yderligere oplysninger til Gilleleje

Østre Fyr på Nakkehøved ved Gilleleje er et oplagt udflugtsmål.

Museum 48 30 16 31 eller direkte til Else Røjle Djurhuus 35 37 15 49, mail djur@live.dk...

... nu vi er i Nordsjælland skal vi også fortælle, at Helsingør den 20. oktober havde besøg af H.M. Dronning Margrethe, D.M. Kongen og Dronningen af Sverige, D.K.H. Kronprinsesse Victoria og Prins Daniel, Prins Carl Phillip samt H.K.H. Prinsesse Benedikte. Anledningen var, at den franske marskal Jean Baptiste Bernadotte denne dag for 200 år siden konverterede til den lutherske lære i Helsingørs kongelige privilegerede Skydeselskab, og dermed indledte Barnadotteæraen i den svenske kongerække.

Den royale situation i Sverige er i 1810 denne, at kong Karl XIII var barnløs, og der måtte findes en tronarving. Efter en del politiske intriger

faldt valget på den franske marskal Jean Baptiste Bernadotte. Den 21. august 1810 vælges han til svensk tronfølger, men inden han sætter foden på fast grund i det land, han fremover skal regere, skal han konvertere til de lutherske lære. Dette sker så i grænsebyen Helsingør den 20. oktober 1810. Et blæsende vejr fra nordvest passer ikke den franske landofficer særligt godt. Derfor overnatter han i Skydeselskabets hus, og først dagen efter sejler han over sundet til Helsingborg...

... Og så kan vi fortælle, at læserrejsen 2011 foregår fra den 22. til 27. september. Rejsemålet bliver Holland, Belgien. Som sædvanligt bliver det EURO-TEMA Specialrejser der tilrettelægges og afvikles denne 22ende rejse i Sofart/Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog"s regi...

Køge Marineforening har i samarbejde med Køge Kommune, Køge Turistforening og Køge Museum afholdt et stort arrangement i dagene 1. til 4. oktober. Vi bringer her afdelingens rapport. (Tilrettet, red.)

Slaget i Køge Bugt 1710

Mindehøjtidelighed med flådebesøg i anledning af 300-årsdagen for Slaget i Køge Bugt

Freitag den 1. oktober ankom amfibiebevogningskompagniet fra Sverige til Køge Havn, hvor de blev modtaget af Køge Marineforening.

Lørdag den 2 oktober var skibscheferne fra de ankomne skibe inviteret til visit på Rådhuset. Efterfølgende var der arrangeret byrundtur for besætningerne. Om aftenen blev der afholdt reception om bord på de svenske orlogsfartøjer.

Søndag den 3 oktober var der på Klosterkirkegården i Køge afsløring af mindeplade for 49 af de omkomne søfolk fra lineskibet DANNEBROGE, der sprang i luften under slaget i 1710. Køge Kommunes borgmester Marie Stærke afslørede tavlen, hvorefter Køge Kirkes præst Jan Basie talte. Efterfølgende var der reception i marinestuen.

Mandag den 4 oktober var der kl. 0900 kranselægning ved mindetavlen på Herfølge Kirke, for de 5 besætningsmedlemmer der i november 1710, sammen med Iver Huitfeldt,

INFO:

Tragedien ramte hårdt i Kerteminde

Blandt de 550 søfolk der omkom ved katastrofen ombord på DANNEBROGE, kom 22 fra den dengang lille uanselige nordøstfynske købstad Kerteminde. Dette var et ualmindeligt hårdt slag for byens befolkning, og satte mange år efter dybe sår i byens selvpfattelse.

Kerteminde Marineforening tog i sin tid initiativ til at opsætte et mindesmærke over de omkomne. I forbindelse med 300års dagen for "Slaget i Køge Bugt" markerede Søværnet og Kerteminde Marineforeningen tragedien ved gudstjeneste og kranselægning ved mindestenen. Arrangementet sluttede med en sammenkomst i Marinestuen.

drev i land ved Hundige Strand. Her deltog repræsentanter for det danske Søværn – Huitfeldt-familien og de tre landes orlogsskibe.

Senere samme dag var der samling ved marinestuen, hvorfra honnørkompagniet med

Kranse ved mindepladen på Klosterkirkegården i Køge.

Søværnets Tamburkorps, besætninger fra orlogsskibene og medlemmer fra en række afdelinger i Danmarks Marineforening marcherede til monumentet på Køge havn for de faldne i 1710.

Kl. 1100 ankom HM Dronningen og HKH Prinsgemalen til monumentpladsen på Køge Havn, hvor de blev modtaget af borgmester Maria Stærke. Regentparret lagde den første kranse. Der var også kranse fra det danske, norske og svenske Søværn, Huitfeldt-familien, Køge Kommune samt Køge Marineforening. Efter kranselægningerne fortsatte regentparret til modtagelse og frokost på Køge Rådhus. Regentparret deltog også i den efterfølgende mindegudstjeneste i Køge Kirke sammen med de deltagende gæster samt offentligheden. Her var det Tamburkorpset og kirkekoret, der sang og spillede før og efter gudstjenesten.

Efter mindehøjtideligheden i Køge Kirke forlod Regentparret Køge. De inviterede gæster tog til reception på Køge Museum og fremvisning af museets nye udstilling, om slaget i Køge Bugt 1710.

Efter de fire dages arrangementer havde Køge Marineforening som afslutning inviteret de tilbageblivende festdeltagere til afskedsreception i marinestuen.

Køge Marineforening modtager de svenske flådeenheder.

Som det kan ses af ovenstående var det en stor begivenhed, der krævede megen planlægning. De fire arrangører har lagt mange arbejdstimer i arrangementet. Derfor var det ekstra glædeligt, at festligheden blev afviklet uden problemer. Dette skyldtes primært det gode samarbejde i planlægningsgruppen.

Regentparret klar til kranselægning ved monumentet på Køge Havn.

Inspektionsskibet THETIS ankom den 6. august på adoptionsbesøg i Svendborg. Vi bringer her, let tilrettet, nogle betragtninger fra Kris Zacho, medlem af Svendborg Marineforening, om tiden i gamle THETIS sammenholdt med THETIS anno 2010.

THETIS før og nu

I august 1948 mønstrede jeg om bord på korvetten THETIS som radargast. Vi skulle sejle fiskeinspektion i Nordatlanten med et par afstikkerer til Edinburgh i Skotland. Jeg vil ikke berette om selve togtet, men mere om mandskabsforholdene og faciliteterne om bord.

Vi boede på banjerdækket og i de tilstødende gange lige under fordækket. Her sov vi i hængeskøjler i 2-3 lag, akkurat som man ser det på fregatten JYLLAND. Om dagen var det vores opholdssted, hvor vi spiste ved 2 rækker borde ude i siden. Den eneste udluftning var et par drejbare ventiler op til fordækket, så der var ikke altid lige vellugtende på banjerne. I hårdt vejr var det nødvendigt at lukke dem, og så blev det endnu værre. I det hele taget var der meget primitivt om bord. THETIS var oprindeligt bygget i al hast i England i 1940 som ledsagefartøj til konvojerne over Nordatlanten, og det bar den tydeligt præg af. For eksempel var skotterne genanvendte skibsplader fra ophuggede skibe.

Maden var ret ensformig ofte bestående af dåsemad f. eks. kød eller blodbudding, da der ikke var fryserer eller køleskabe om bord. Jeg har aldrig fået så meget karry som dengang. Vi havde stadig varemangel i Danmark, så vi drak æblete og fik tømælk på havregrynene. Inden afsejling fik vi en masse rugbrød ombord. De skiver vi fik, blev mindre og mindre med tiden, efterhånden som muggen bredte sig på brødene. De sidste meget lodne rugbrød røg ud over skibssiden, da vi endelig havde Kronborg om styrbord. De eneste madmæssige lyspunkter var, når vi kunne stoppe en trawler og kokken så fik tiltusket os et par kasser fisk. Eller når vi havde landgang på Færøerne eller i Skotland og vi kunne købe franskbrød og bananer, som vi ikke havde set i 6-7 år.

Radaren var dengang en helt ny opfindelse, og

det bar min radar præg af. Den skulle drejes med et håndtag, og så var der to runde fluorescerende skiver, én der viste retningen, og en anden, der viste afstanden til objektet. Et godt stykke oppe i formasten var der en åben udkigstønde, som altid var bemanded, så man kunne verificere det, som radaren havde observeret. Det var ingen spøg at være på vagt i den, især i hårdt vejr, for THETIS var ikke særlig stabil i søgang. Somme tider stod jeg også til rors. Det brød jeg mig ikke om, for det foregik i et rum under broen uden vinduer forud, kun i siden, og man styrede udelukkende efter kompas. Det var et gyrokompas, der viste kursen i grader på et rullebånd foran roret. Så hellere dreje på min radar. Vi havde ingen motordrevne redningsbåde, så når vi skulle borde en trawler, foregik det med årer og håndkraft. Jeg husker en gang, vi lå til ankers uden for Thorshavn, hvor vi skulle afhente nogle millioner brugte enkrone-sedler til destruktion i Nationalbanken. På den tid var vi danskere ikke så velsete på Færøerne, så vi måtte ro ind til kajen en sen aften efter sækkene med pengene. Men da vi skulle tilbage til skibet, var det blæst kraftigt op, og det var umuligt at ro ud, så vi måtte hyre en færøsk fisker til at trække os ud til skibet, en lidt flov historie. Så meget om livet på gamle THETIS i år 1948.

THETIS anno 2010

I august 2010 gik jeg igen om bord i THETIS. Denne gang fregatten, bygget i 1989, og som gæst. Skibet var på besøg her i Svendborg i anledning af Flådens 500-års jubilæum. Efter aftale med chefen, kommandørkaptajn Holm Rasmussen fik jeg næste dag af kaptajnløjtnant Brian Larsen en meget grundig gennemgang af hele skibet. Sikke en oplevelse.

I dag bor mandskabet i 2 eller 4 mandskamre med eget bad. Og selvfølgelig er hele skibet med air-conditioning. Man har også egen cafe,

hvor alle måltider indtages, og hvor man kan hygge sig med hinanden, når man har fri. Der er også fjernsyn med flere kanaler, inklusive skibets egen kanal. Jeg var glad for at høre, at man stadig har udpurring med trompetsignal via det interne højtaleranlæg. Man kan også benytte fitnessrummet og holde konditionen ved lige, hvad jeg tror godt kan være nødvendigt med den forplejning, man får. Der bages friskt brød hver dag, og man har god fryse- og kølekapacitet, så dåsemad er vist et ukendt begreb om bord. Egentlig mangler der vel kun en swimmingpool for at være på højde med et moderne krydstogtskib.

Jeg spurgte selvfølgelig efter radarrummet. Det findes ikke. Der er naturligvis radarskærme overalt, hvor man har brug for det (uden håndtag!). Og naturligvis den maritime udgave af GPS inklusive digitale søkort. Men for en sikkerheds skyld har man en udsøgt samling ægte søkort, for som kaptajnløjtnanten sagde: bedre at være sikret, hvis teknikken svigter. Til gengæld er udkigstønden afløst af en lille kommandocentral højt oppe i formasten. Et stort plus når man sejler i isfyldte farvande. Man kan manøvrere skibet heroppefra, akkurat som fra kommandobroen. Det hele foregår med joysticks, borte er maskintelegrafien og selve rattet. Og så har man helikopterdek med tilhørende hangar. Og jeg så heller ingen robåde, men derimod et par højmoderne, hurtiggående gummibåde.

Vore dages THETIS er i sandhed meget veludrustet og uhyre velegnet til de opgaver, skibet bliver sat til. Det var om lørdagen jeg var på THETIS. Om mandagen skulle den så afsejle igen. Se det havde været en umulighed med gamle THETIS. Der var ingen afsejling på en mandag. Jeg ved ikke hvor mange gange, vi afsejlede sent søndag aften. Har Søværnet da helt smidt overtroen bort?

Deadline afdelingsrapporter er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler

Vestergårdsvej 44 st.tv. • 2600 Glostrup • Tlf. 43 96 99 42

E-mail: havhexen@ketler.biz

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

BRØNDBY

Frank Urban skriver, at 2. halvårs sæsonen startede med et torsdagsmøde i september. 126 gaster var mødt frem for at høre orlogspræst Frank Bjørn Christensen fortælle om sine oplevelser i Afghanistan. – Ved dette arrangement skulle vores nye automatiske tilmeldingssystem med udskrivning af skaffekort og bakkelister så stå sin prøve. Der har været arbejdet intensivt på systemet i et halvt år af arbejdsgruppen. Med få manuelle tilføjelse kørte det udmærket, og skulle gerne køre helt perfekt i løbet af året, lyder det fra Frank Urban.

Afdelingens støtteforening, Brøndby Maritime Venner, arrangerede loppemarked ligeledes i september. Her var mange sælgere men knap så mange købere.

Årets ålegilde blev brugt som

anledning til at indvie den nye bar på første sal. Det blev et godt arrangement med over 100 gourmander (spiser store mængder) ved bordene.

Med Kaj Urban som arrangør var 26 medlemmer og ledsagere den 2. oktober på rådhusbesøg i København. Et godt arrangement efterfulgt af en lige så god frokost på City Kroen.

133 deltog i oktober medlemsmødet. Her fortalte Ove Hermansen om jobbet gennem 30 år som flyveleder i Kastrup Lufthavn. Et spændende foredrag med et utal af fortællinger om dramatiske hændelser.

Skyttelavet:

Anders Jørgen Hansen fortæller, at København Marineforening den første tirsdag i september var værter ved distriktsskydningen i distrikt 1/ Storkøbenhavn. Efter skydningen, der foregik i DGI-byen på

Vesterbro, drog de 25 skytter ud til København Marineforenings marinstue på Nyholm.

Individuelt blev det et medlem fra værterne der vandt. Med 91 point løb Ole Reese med førstepladsen. Brøndbys Jørgen Kjeldsen fik med 89 point andenplads medens Henrik Prytz, Kongens Lyngby fik tredjepladsen for 89 point. Flere x-tiere end Henrik Prytz gav andenpladsen til Jørgen Kjeldsen.

I holdskydningen blev Brøndby med 434 point distriktsmester 2010.

KØBENHAVN

Sæsonens første foredragsholder var Dorthé Emilie Røssell, der causerede over sin opvækst under besættelsen. – Et godt og interessant foredrag, fortæller Frank Horn.

Samme Frank Horn har netop renoveret hornminen ved Frihedsmuseet i København. Minen blev opsat i 1982 af København Kommune på foranledning af København Marineforenings daværende formand, kaptajn-løjtnant Flemming Larsen.

Afdelingen var den 6. oktober repræsenteret ved Københavnske Soldaterforeningers Samvirkes koncert på Frederiksberg Rådhus. Hovedtalen ved arrangementet blev holdt af landsformand Jens Ole Løje Jensen.

Den 14. oktober var kommandør Frank Trojahn forbi marinstuen for at fortælle om sin karriere i Søværnet frem til det nuværende job på Forsvarskommandoen. – Det var en aften, hvor alle pladser var besat, slutter rapporten fra Frank Horn.

ROSKILDE

Vinterens skaffeaftner startede ultimo september med skafning og filmfremvisning, oplyser Kristian M. Pedersen.

Primo oktober drog 22 medlemmer og ledsagere på efterårsudflugt til Ærø. Ifølge afdelings-

formand Jens Arne Lykner blev det en fantastisk tur. Rejsen gik med tog til Svendborg, hvorfra der var søtransport med "Caroline S" til Marstal. Inden ombordstigningen var Svendborg Marineforening vært ved en gedigen frokost. Ombord på "Caroline S" sørgede skipper Jørgen Frederiksen og besætning for en god forplejning. – Efter en dejlig tur på havet med skvulpen for boven og høj himmel tørnede vi kajen i Marstal. Snart var alle fra borde for at blive indkvarteret på Hotel Marstal. Der var så "fri manøvre" et par timer, inden vi skulle besøge Marstal Marineforening, fortæller Jens Arne Lykner. Det fremgår endvidere af rapporten, at besøget i Marstal marinstue blev overmåde hyggeligt. Dette ikke mindst fordi afdelingen serverede en tre retters menu med efterfølgende marinstuehygge af høj kvalitet. Takkegaven fra Roskilde gæsterne var en strikhue i Ærø farver.

Inden skibsafgang næste dag til Ærøskøbing var flere af rejsedeltagerne en tur omkring Søfartsmuseet og fiskerihavnen.

Besøget i Ærøskøbing var også en stor oplevelse. Medlemmer fra Ærøskøbing Marineforening stod klar ved gangwayen for at lede gæsterne gennem byens smukke gader frem til marinstuen, hvor der igen var fokus på det kulinariske. Også her vandte der strikhue til værterne. Efter veloverstået frokost stod den på tilbagerejse til Sjælland. – Der siges at turen Svendborg-Roskilde går over "Hongkong", hvilket en del af deltagerne også oplevede. Den sidste del af turen rullede bare på skinner med ankomst til Roskilde ved 21 tiden. På Roskilde Marineforenings vegne: En stor tak til Marineforeningerne Svendborg, Marstal og Ærøskøbing med deres besætninger, som alle medvirkede til vores velbefindende, samt besætningen på Caroline S. som bragte os sikkert frem og tilbage

Hornminen ved Frihedsmuseet i København fremstår nu som da den i 1982 blev placeret på pladsen.

Medlemmer fra Kongens Lyngby deltog i Forsvarets Dag på Kronborg.

til Ærø. Også en stor tak til deltagerne og arrangørerne, Jann og Torben, som alle har været med til at yde deres bidrag positivt til den gode stemning. En uforglemmelig, festlig, oplevelsesrig og succesfuld god tur, slutter rapporten fra afdelingsformand Jens Arne Lykner.

KONGENS LYNGBY

Ifølge Peder Møller Hansen har medlemmerne fra Kongens Lyngby Marineforening været yderst aktiv de seneste måneder. Jubilarstævne, åben hus, deltagelse ved 5. september arrangementerne i København samt "Forsvarets dag på Kronborg". - Arrangementet på Kronborg var en rigtig god dag for de fire medlemmer, John Tang, Henrik Prytz, Kaj Brandt-Hansen og undertegnede, der deltog. Den største oplevelse var nok Riddersalen på Kronborg, hvor der blandt andet var taler af forsvarsminister Gitte Lillelund Bech og kontreadmiral Lars Krangelund. Efterfølgende var der en hyggelig frokost i kasematterne for de cirka 200 deltagere, lyder det fra Peder Møller Hansen.

September bød også på kammeratskabsaften med foredrag af Mogens Bøeg-Jensen. Emnet var Mogens Bøeg-Jensens tid som gæst på skoleskibet "Danmark". Ved samme lejlighed

blev Steffen Schmidt, Kirsten L. Kamph og Niels Erik Mathiasen optaget i Kongens Lyngby Marineforening.

Marinestuen dannede i september også ramme om distriktsmødet i distrikt 1/Storkøbenhavn.

I oktober deltog afdelingen aktivt i arrangementerne "Åbent hus på Slottet", "Soldatens og Orlogsgastens dag" på Frederiksberg Rådhus samt sørgede for opsætning og bemanning af Søværnets Jubilæumsudstilling på rådhuset i Kongens Lyngby.

Arrangementet på Frederiksberg Rådhus imponerer ikke afdelingsformand i Kongens Lyngby Marineforening. - Det eneste der lyste op på dagen var landsformand Jens O. L. Jensens festtale. Taleren var virkelig god. Men ellers var der intet at råbe hurra for. Der skal laves en gennemgribende ændring af hele forløbet, hvis jeg skal deltage næste gang, for ikke at tale om bare at anbefale medlemmer til at tage med, lyder det fra Peder Møller Hansen.

Det var også i oktober at 20 medlemmer besøgte Carlsberg i Valby. Besøget bød på en kort men spændende rundvisning inden medlemmerne forhalede til baren. - Inden året løber ud, skal vi til kranselægning ved Mindeankret i Nyhavn den 24. decem-

ber. I det nye år er programmeret så åbent hus den 8. januar 2011 og nytårgudstjeneste i Holmens Kirke søndag den 9. januar 2011 kl. 1400, slutter rapporten fra Kongens Lyngby.

Bestyrelsen kipper med flaget for Willy Bode 70 år den 14. november. Flemming Thorup 75 år den 22. november. Edward Jensen 75 år den 1. december. Svend Chr. A. Petersen 85 år den 4. januar. Preben Rigelsen 70 år den 11. januar og Palle Hübsch 70 år den 28. januar.

Skyttelavet:

Peder Møller Hansen skriver også, at afdelingen primo september startede skydningen på Stadion. Der bliver skudt med rifler på 15 m bane og pistoler/revolver på 25 m bane. - Brøndby afdeling har trænet sammen med os indtil deres nye skydebaner bliver indviet. Apropos Brøndby, så noterer vi os atter engang et nederlag til Brøndby og København ved 3-kant skydningen den 7. september. Skydningen slutter i forbindelse med julen den 29. november med en god gang julesjovskydning. Skydningen starter igen i det nye år den 10. januar. - Kongens Lyngby Marineforening og Skyttelav ønsker alle en god jul og et rigtig godt nytår.

AMAGER

Afdelingen var repræsenteret med flag og gæster i Simon Peters Kirke den 5. september, hvor man markerede Den Nationale Flagdag med højmesse og interessant foredrag af en Afghanistan-veteran.

Flagbærer John Rasmussen og formanden Søren Konradson deltog i Forsvarets Dag på Kronborg den 12. september - et flot heldagsarrangement med march, kranselægninger, musik, taler og frokost i kasematterne.

Ved chefskiftet i HVF 367 i Dragør den 2. oktober afløstes kaptajnlojtnant i MHV Jørgen Falkenberg af premierlojtnant MHV Jan Sigsgaard. - Fra Amager Marineforening skal her lyde

en stor tak til Jørgen for det forbilledlige samarbejde og for den gæstfrihed flotillen har udvist i hans chefperiode. Samtidig ønsker afdelingen Jan alt mulig held og lykke på chefposten. Vi ved, at der ikke ændres på de bestående fine relationer mellem flotillen og afdelingen, skriver Søren Konradson.

Ved 'Soldatens og Orlogsgastens Dag' på Frederiksberg Rådhus den 6. oktober deltog afdelingen med flaget og tre gæster. Landsformanden var hovedtaler og Kvindelige Marineres Musikkorps, 'Optimisterne' samt 'Gundsø-koret/Det Grafiske Kor' stod for den musikalske underholdning.

Den årlige kranselægning den 20. oktober på St. Magleby Kirkegård i anledning af roflotillens kamp mod lineskibet AFRICA i 1808, havde deltagelse af Chefen for Søværnets Officersskole, kommandør Christian A. Nørgaard, flag og gæster fra Amager Marineforening og fane med to fanebærere fra Kystartilleriforeningens Kbh.-afdeling. Efter en hyggelig sammenkomst i kirken var der blomsterlægning ved mindesmærket på Dragør Havn, hvorpå selskabet samledes til en forfriskning i Dragør Sejlklubs klubhus, som her skal modtage vor tak for det altid gode værtskab, lyder det fra Amager Marineforening.

De Blå Baretters København- & Nordsjælland-afdelinger lagde blomster ved mindestenen på Englandsvej i Tårnby på FN-dagen den 24. oktober. Derefter tildeltes Fredsprismedaljen en række personer, der i det seneste år har gjort international tjeneste. Man sluttede dagen af med hyggelig sammenkomst i Amager Marineforenings Marinestue, hvor 35 deltog.

Julefrokosten i marinestuen finder sted den 11. december, og afdelingen er på plads med flag og gæster ved højtideligheden ved Nyhavns Mindeanker den 24. december kl. 13.00. Nytårsmonstringen i Marinestuen fin-

der sted d. 8. januar, og afdelingen har planlagt at deltage med flag og gaster i Marinehjemmeværnets Nyttårsgudstjeneste den 9. januar kl. 14 i Holmens Kirke.

Afdelingen kipper med flaget den 5. december for Svend Erik Larsen 65 år. Den 6. januar for Svend Ulrik Keldberg Hansen 60 år. Den 12. januar for Tom Sa-

muel 80 år og den 23. januar for John Karslund 75 år.

FREDERIKSBERG

Frederiksberg Marineforening og medlemmer har fundet sig godt til rette i Frihavnen, lyder det fra en pålidelig kilde. Fremmødet er særdeles godt, hvilket blandt andet skyldes

kabyssens kulinariske tryllerier. Med mange gode forbindelser og kontakter formår afdelingens bestyrelse også at støtte og hjælpe andre soldaterforeninger.

GENTOFTE

Gentofte Marineforening har på en ekstraordinær generalsamling valgt Ole Wilens som

afdelingsformand. Ud over ny formand var der flere nyvalg til bestyrelsen.

Lokaleproblemet er løst midlertidigt med et arrangement med et lokalt ældrecenter. Medlemmerne har, ud over arbejdet med at finde de nye lokaler, deltaget aktivt ved flere flagevents i distriktet.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov

Heimdalsvej 9, lej. 518 • 3600 Frederikssund • Tlf. 51 23 21 12

E-mail: birger@tykskov.dk

Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk.

5. september flagparade i Jægersprislejren.

(Foto: Kurt Terkelsen)

FREDERIKSSUND

Soldater- og orlogsföreninger i Frederikssund Kommune hyltede den 5. september 2010 ved en flagparade i Jægersprislejren de danske soldater og orlogsgaster, der løser og gennem årene har løst de internationale opgaver, de har været pålagt til sikring af fred og sameksistens.

Det lokale arrangement var i år ledet af De Danske Forsvarsbrødre for Frederikssund og Omegn ved Flemming Gejl Christensen. Flagparaden blev ledet af Kurt Terkelsen, Frederikssund Marineforening, og flaghejsningen blev udført af vagtpersonel fra Jægersprislejren, bistået af

Hans Kurt Andersen på trompet. Feltpræst Claus Pontoppidan mindedes de faldne soldater ved en kort højtidelighed.

Efter afslutningen af paraden besøgte gæsterne De Blå Baretters stue i Jægersprislejren. - Der var ligeledes nogle udendørs aktiviteter med pilespil, ringspil og luftgeværskydning på pladsen. Vi håber fremover, at mange marineforeningsmedlemmer, meget gerne med familie og venner, vil møde op og være med til at gøre denne markering af dagen til "noget rigtigt", lyder det fra Kurt Terkelsen.

Kurt Terkelsen fortæller også, at Frederikssund Marinefor-

ening i forbindelse med Flådens 500 års jubilæum har været aktiv på promoveringssiden. Med rejseudstillingen som fast omdrejningspunkt har arrangementerne omfattet følgende tiltag: Frederikssund Rådhus den 6. til 29. april. Udstillingen blev åbnet af borgmester Ole Find Jensen og vist på TV Kanal Hovedstaden. Nordea Frederikssund den 3. til 28. maj. Skibby Bibliotek den 14. juni til 25. juni. Flådebesøg af SVANEN og THYRA den 9. til 11. juli. Slangerup Bibliotek den 26. juli til 13. august. Frederikssund "For Fulde Sejl" den 21. august med besøg og åbent hus ombord på MHV 905 ASKØ. Kulhuse Kultur- og Medborgerhus den 23. august til 16. september. Åbent hus på PEDERSHOLM den 19. september. Dette blev vist på TV-Frederikssund og sendes senere på Kanal Hovedstaden. Og slutteligt Jægerspris Slot den 21. september til 08. oktober.

GILLELEJE

De sponsorer der har medvir-

ket til restaureringen af Gilleleje Marineforenings nye køkken, var den 3. september omkring marinestuen for at se resultatet. Marinestuens mange medhjælpere deltog også i det vellykkede arrangement.

Under kulturnatten i Gilleleje by slog afdelingen dørene op til marinestuen. - Der kom en del gæster, så vi håber at få nogle nye medlemmer i løbet af kort tid, skriver Søren Svendsen i sin rapport.

Lørdag den 9. oktober havde afdelingsformand Steen Møller og fru Dorte arrangeret skovtur ud i det blå. Efter morgensamlingen, skafning og proviantering gik rejsen til Nakkehoved Fyr. Museumsleder Else Djurhus og Henrik Christiansen fra Marinehjemmeværnet gav en professionel rundvisning og forklaring om museets og den sømilitære udkikspost daglige virke. Fra Nakkehoved gik turen til Helsingør og med færge til Helsingborg. I det svenske var der indlagt besøg på og orientering om "Batteri Helsingborg" og an-

Den svenske fyrmester Magnus Blomquist (tv) modtager tak og litografi af afdelingsformand i Gilleleje Marineforening Steen Møller.

læggets forholdsordre under 2. Verdenskrig. Blandt de mange militære effekter var blandt andet svenskerne største mobile kanon. Søren Svendsen skriver,

at det var et aldeles dejligt sted, som han gerne anbefaler andre marineforeningsafdelinger at besøge. Besøget i Sverige sluttede med fyrbesøg på Kullen. Her

viste fyrmester Magnus Blomquist rundt og fortalte levende om fyrets historie fra kuldreven energi til dagens elektriske og topmoderne anlæg. For indsats-

sen modtog Magnus Blomquist et litografi af Erik Brandt Eriksen. Motivet er de tre nye fregatter. Den vellykkede dag sluttede med suppe i marinestuen.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker af 1. grad

Edward Jelen

Nankes Plads 2 • 4220 Korsør • Tlf. 58 35 29 50

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

NYKØBING SJÆLLAND

40 skytter deltog den 4. september i afdelingens fregatskydning. Det fortæller afdelingsformand Flemming Regstrup Hansen. Efter 457 skud lykkedes det Bent Jacobsen at skyde den nye fregatkaptajn ind. Det blev Peter Hansen, der det næste års tid skal tituleres fregatkaptajn.

Problemer med tilmelding til høst- og fødselsdagsfesten i oktober får den konsekvens, at be-

styrelsen ikke på nuværende har styr på, om festen skal programsettes i 2011.

Aktivitetsskemaet for 2011 fremgår i næste udgave af "Skibsklokken". Her skal dog fremhæves mandeaften med kogt torsk den 21. januar. Max deltagerantal bliver 28 personer.

Bestyrelsen kipper med flaget for Svend A. Larsen 80 år den 13. december og Ib Harry Schmidt 50 år den 3. januar 2011.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen

Sigurdsgade 26 • 3700 Rønne

Tlf. 56 95 39 43

Bornholm

RØNNE

Afdelingen har hen over oktober haft besøg af kollegaer fra Kalundborg og Svendborg. I begge tilfælde sørgede bestyrelsen for, at gæsterne så Bornholm Marineforenings nye residens, samt fik den fornødne forplejning.

Den 15. oktober deltog afdelingsformand Flemming Svendsen i et koordineringsmøde arrangeret af Folk & Forsvar. – Emnet var et fælles flagreglement for flagning på de to nye flagstænger ved Søfartsmonu-

mentet på Rønne Havn. Der blev ikke vedtaget noget så endeligt, så et nyt møde følger, skriver Børge Dahl-Mortensen. – Igen i år vil jeg på Bornholm Marineforenings vegne, ønske alle afdelingens medlemmer med pårørende, samt alle vi har haft berøring med, en rigtig god jul og et godt nytår. Det nye år bliver jo indgangen til et nyt kapitel rent marinestuemæssigt, slutter rapporten fra Rønne.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører

Henrik Marrill Christiansen

Grønsundvej 17 • 4780 Stege • Tlf. 55 81 10 88. Mobil: 51 23 50 70.

E-mail: hmc.stege@mail.dk

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

KØGE

Køge Marineforening var hovedtovholder i festarrangement omkring Køge Kommunes markering af 300året for Slaget i Køge Bugt. Denne store og yderst veltilrettelagte event omtales nærmere på tekstsiderne.

HASLEV

Leif Hollænder fortæller, at han er den nye fregatkaptajn i Haslev Marineforening. Dette ikke for at prale, men mestendels fordi Leif Hollænder er afdelingens

faste rapportør til nærværende tidsskrift.

Med gæsteskytter fra Korsør og Slagelse blev fregatskydningen et hyggeligt arrangement. Inklusive frokost varede skydningen til kl. 1400, inden vinderen kunne kåres.

I skrivende stund glæder bestyrelsen sig til at holde julefrokost den 27. november.

Rapporten fra Haslev slutter med oplyse, at marinestuen har åbent den første og tredje lørdag i måneden.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Søren Torp

Skovtoften 76

4800 Nykøbing Falster

tlf. 45 86 83 03

Nakskov, Nykøbing Falster

NAKSKOV

Henri Holm oplyser, at orlogshistoriker Hans Christian Bjerg har været omkring Nakskov for at fortælle om Flåden gennem 500 år. – Et godt og hyggeligt arrangement hvor vi også præsen-

terede Søværnets jubilæumsrejseudstilling, siger Henri Holm.

Nakskov Marineforening arrangerer i den kommende tid yderligere to foredrag. Her er emnerne Slaget i Køge Bugt samt Piratjagt ved Afrikas Horn.

DISTRIKT VII FYN

Ole Henry Julsrud,
Slejpnervej 8, 5610 Assens
Tlf. 64 71 22 70. mail: julsrud@mail.tele.dk.
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing,
Faaborg, Langeland, Middelfart

ODENSE

Sidste weekend i september anduede den svenske Forsvarsmaktens flådeenhed skoleskibet GLADAN, på rejse fra London til Karlskrona, Odense. GLADAN er en sejlførende skonnert med et displacement på 225 tons. Om bord var 28 værnepligtige der, med den svenske værnepligts afskaffelse, får fornøjelsen af at være de sidste værnepligtige i det svenske forsvar.

Odense Marineforening, Odense Kommune og den svenske konsul i Odense, adm. direktør Jens Hempel-Hansen havde sammen programsat et variabelt tilbud til besætningen. Dette indeholdt blandt andet afgivelse af Dansk Løsen fra Fyens Salutatteri ved ankomsten til Odense Havn.

Frits Hendriksen-Nielsen oplyser, at Odense Marineforening i løbet af weekenden holdt åbent hus for besætningen. - Glædeligvis mødte rigtig mange af besætningen med fartøjschefen i spidsen op og deltog i et hyggeligt samvær med medlemmer fra Marineforeningen i et par timers tid, hvorunder en cd med en optagelse fra skoleskibets anløb, optaget og redigeret af næstformand Flemming Hansen, blev vist og efterfølgende givet som gave til skoleskibets besætning. Odense Marineforenings fik overrakt skoleskibets våbenskjold som gave. Der afholdtes ligeledes reception ombord på skoleskibet, hvor besætningen beredvilligt viste rundt og fortalte om deres skib, som alle tydeligvis var stolte over at gøre tjeneste i. Alt i alt en god weekend for Odense Marineforening som i anledning

af flådebesøget fik lejlighed til at udføre en af en Marineforenings fornemmeste pligter: ceremoniel modtagelse af marinefartøjer og kammeratlig besætningskontakt, slutter rapporten fra Frits Hendriksen-Nielsen.

Odense Marineforening kiper med flaget for Paul Erik Gуста 80 år den 29. oktober. Klaus Bolving 50 år den 1. november. Knud Aage Hansen 70 år den 24. november. Poul Bjørnholdt Løhde 60 år den 6. december og Steen Andersen 60 år den 30. december.

MIDDELFART

- Vi sluttede forårssessionen med et fint grill arrangement med 28 deltagere. Aftenens underholdning var forskellige indslag, blandt andet var Kaj Vogts solosang meget underholdende, rapporterer Carl Vittrup.

Den 7. august deltog afdelingen med flaget ved paraden i Svendborg i forbindelse med besøget af THETIS.

Den 10. august var flere medlemmer på besøg i København for at deltage i Flådens 500års dag. - Vi tog opstilling på Langelinie. Vi var enige om, at vi ikke ville stå og se på DANNEBROGs styrbord side. Der hvor vi stod, kunne vi se den kongelige familie samt skyde nogle gode billeder. Efter at have overværet paraden tog vi en tur med Nettobådene på havnerundfart, det var da dejligt at så mange skibe på Holmen, fortæller Carl Vittrup.

Middelfart Marineforening spillede i øvrigt en central rolle under DANEX 2010. Carl Vittrup fortæller: Vi havde fået tilbud af skipperen på galeasen "Aven-

P557 GLENTEN og tyske HYÅNE klar til indsats mod "piraterne" fra Middelfart Marineforening.

tura", Henrik Traugott-Olsen om at stille med ca. 10 mand til at være besætning ved en bording operation på Lillebælt ud for Middelfart.

Efter en del radiokommunikation blev vi boardet af et hold gaster fra GLENTEN. Før "Aventura" blev gennemført, blev flere af besætningen kropsvisiteret. Til alt held valgte bordingholdet at ignorere Task Force stabens ordre om, at lænke "hele den kriminelle bande" til masten. Der deltog 3 orlogsfartøjer. Tyske HYÅNE, svenske HELSINGBORG og danske GLENTEN.

Efter operationen modtog Middelfart Marineforening følgende mail fra Hjalmer Traugott-Olsen:

Tak for hjælpen med afviklingen af en meget vellykket boarding operation under øvelse DANEX 2010. Som en del af den træning Søværnet kræver, for på betryggende vis at kunne sende enheder ud i verden, for at gennemføre dansk udenrigspolitik, er boarding operationer et vigtigt redskab.

Det var derfor godt at høre meldingerne, fra de enheder der havde været ombord på "Aventura". Enhederne havde haft et højt træningsudbytte, da der havde været en god stemning ombord, til trods for Marineforeningens rolle som kriminelle maritime elementer. Jeg selv havde fornøjelsen af at sidde i Task Force

staben og modtage rapporterne, først fra HYANE og senere fra GLENTEN. Den gode stemning var nok udslaget, der fik GLENTENs boardinghold til at ignorere min ordre om at lænke "hele den kriminelle bande" til masten og i stedet følge mine alternative instrukser om at sende den kriminelle galease og besætning til Middelfart for yderligere undersøgelser.

Efterårsmødet i september bød på instruktion og indlæg om sanitetstjenesten ved Forsvaret, afsluttende med sildemad og sang komponeret af Erik Skelmosen. Den årlige filmaften bød på filmen "Alarm i Østersøen" alias "Sorte Sahara".

KERTEMINDE

Afdelingen har ikke haft de store aktiviteter, men siden august er der så småt kommet gang i aktiviteterne igen. Der er skydning, billard og onsdagsklub, fortæller Preben Ernst. - Den 3. oktober deltog vi i en mindegudstjeneste for de 22 faldne Kertemindere i slaget ved Køge Bugt for 300 år siden. Efterfølgende var der en højtidelighed ved mindestenen på havnen, og derefter var der gule ærter og øl i Marinestuen. Udover Kerteminde Marineforening deltog også byens Skipperligbærerlaug samt besætningen fra P522 HAVFRUEN, som i dagens anledning gæstede byen.

Kerteminde Marineforening har over for arrangørerne indskærpet, at vi informeres i god tid og ikke skal læse i avisen, at vi deltagere. Det lykkedes os at få folk koblet på arrangementet i sidste øjeblik, og alt gik som det skulle, lyder det fra Preben Ernst. - Vi har haft 2 mand til møde med borgmesteren og teknisk udvalg, sammen med de øvrige brugere af havnen. Vi fik en god dialog omkring de nye planer, og vi kan forvente, at de nye lokalplaner er i høring fra december og derefter vedtages i februar. Derefter kan evt. investorer så gå i gang på havnen. Bestyrelsen har derfor besluttet, at vi vil forsøge at leje vores nuværende grund, så snart lokalplanen er vedtaget i byrådet. Lykkes det, vil vi være i stand til at sætte et nyt hus op inden for overskuelige økonomiske rammer i løbet af 2011-2012.

Afdelingen kipper med flaget for følgende gaster: 60 år Kristian Nielsen 9. juni. 60 år Tommy Kristoffersen 4. oktober. 60 år Torben Henriksen 14. oktober. 60 år Finn Offersen 31. december. 75 år, Per Dancell 4. november.

Skyttelavet:

- Vi sluttede sidste sæson med at tabe 2 skydninger. Den første var distriktsskydningen, hvor Nyborg tog pokalen med hjem igen, og den anden var trekantsskydningen mod Forsvarsbrødrene og Garderforeningen. Her og nu er det hjemmebaneskydningen det gælder, og første afdeling vil være færdig før jul og anden afdeling sidst i januar, slutter rapporten fra Kerteminde.

NYBORG

- Fregatskydning på Slipshavn den 28. august. Starten foregik i stuen med morgenkaffe, rundstykke og øjenåbner til 40 kr. inkl. skydning. Som sædvanlig var der pølser og drikke på Slipshavn.

Kurt Verner blev dette års fregatkaptajn, skriver Karl-Erik Sørensens i sin rapport. - Den 5. september blev højtideligholdt med flaghejsning på vor flagmast til

korets toner af "Der er ingen ting der maner". Der var ca. 32 uformerede gaster til stede. Efter hejsningen var afdelingen vært ved morgen kaffe. Der deltog 53 medlemmer og ledsagere. Vi har i bestyrelsen vedtaget, at vi gør det til en tradition og vil fremover invitere soldaterforeningerne i byen med.

Den 27. september deltog 19 medlemmer i et besøg på uddannelsescentret for maritime uddannelser SIMAC i Svendborg. Inden ankomst til SIMAC var der frokost i Svendborg Marineforenings nye lokaler. Karl-Erik Sørensens fortæller, at det faglige udbytte af SIMAC besøget var meget stort. -

- Efter en introduktion ved associate professor Poul V. Pedersen blev vi delt i to grupper som skulle i henholdsvis "maskinen" og derefter på "broen" og omvendt. Maskinmester Per Schamby tog sig af at vise maskinrummet og P. V. Pedersen tog sig af broen. De to simulatorer nærmer sig faktisk så virkelige forhold som man nu kan, når man nu ikke er "rigtig" til søs". I "maskinrummet" var der varmt, støj og stor larm og det var muligt at lave alle mulige former for alarmer. Man skal prøve det før, man fornemmer, hvad det går ud på. Det samme på "broen". Det var virkelig flot. Her stod vi oppe i styrehuset på "Emma Mærsk" og skulle prøve at få skibet sik-

kert ind til Gøteborg. De fleste fik en fornemmelse af, hvor svært en skibsfører må have det, skriver Torben Jørgensen.

Der flages for Finn Larsen 50 år den 28. december og John Slangerup 60 år den 25. januar.

SVENDBORG

Svendborg Marineforening har haft mange arrangementer på kalenderen hen over efteråret. 9. september bød på koneaften med 37 fremmødte. Ifølge Henning Pehrson fik deltagerne her serveret en overdådig menu.

Den 13. september stod den på bustur til tyske Finsterwalde mellem Berlin og Dresden. Temaet for turen var "Murens fald - og hvad så?". På rejsens anden dag fortalte Finsterwaldes tidligere borgmester Johannes Wohmann og fru Karin om byens historie. Historikken tog udgangspunkt i tiden fra den tyske sammenlægning og op til i dag. Dagsprogrammet indeholdt også besøg på en tidligere sovjetisk luftbase samt et lokalt brunkulsleje.

På rejsens tredje dag stod den på besøg i Dresden, hvor der var indlagt besøg i den indre bydel med fokus på Frauenkirche, den historiske mur, Sempneroperaen samt slentreture langs Elben.

Besøg i en tidligere Zeppelinhal omdannet til tropisk landskab samt kanaltur var også på oplevelsesbarometret inden den afsluttende gallaaften og hjem-

rejse til Sydfyn.

September bød også på pudsaften inden afdelingen den 14. oktober bød velkommen til skoleskibet "Georg Stage" der med 10 besætningsmedlemmer og 56 kadetter fra Søværnet lagde til ved kajen ret foran marinestuen.

Skyttelavet:

Erik Lindhardtens oplyser, at medlemmer fra Svendborg Marineforenings Skyttelav i efterårsferien stillede op til børneskydning i Tåsingehallen. Mange børn fik her for første gang mulighed for at få et indblik i skydesportens spændende verden. Selv om målgruppen måske ikke udgør et umiddelbart medlemspotentiale fik Svendborg Marineforening stor opmærksomhed ved arrangementet.

MARSTAL

Hans-Erik Grabow skriver blandt andet, - at 2010 har været et godt år for afdelingen. De traditionelle fester og sammenkoster har været afholdt, og der har generelt været stor tilslutning. Huset har været godt brugt, og ikke mindst har vi investeret i en industri opvaskemaskine i kabyssen, hvilket har været til stor glæde for alle.

Her i oktober blev der afholdt Ulkeaften med klipfisk, og som sædvanlig var alle pladser besat. I november fremtryllede kabyspersonalet igen den helt store julefrokost, og hele salen var i rigtigt julehumør. ▶

Skoleskibet "Georg Stage" besøgte midt i oktober Svendborg med indlagt besøg hos Svendborg Marineforening.

► Alle fester og sammenkomster for det kommende år er allerede tilrettelagt, og vi håber selvfølgelig på opbakning fra alle medlemmer.

Her inden jul udkommer Marstal Marineforenings berømte plankalender, sammen med et forsinket nummer af vort medlemsblad. Med hensyn til udarbejdelsen af medlemsbladet ville det være ønskeligt, om der var 1 eller 2 medlemmer, som kunne tænke sig at være medredaktør af dette.

Marstal Marineforening holder sit medlemstal på 210, hvilket er flot, og dette giver jo udtryk for, at vores faste søndagsmøder er samlingspunktet i foreningen. Men afdelingens bagland "Tordenskjolds Soldater" efterlyser

flere frivillige til at deltage i deres arbejde.

Til slut skal der fra afdelingen i Marstal lyde en "Glædelig Jul og Et Godt Nytår" til alle kamrater rundt i landets afdelinger, og også til Søens Folk.

BOGENSE

Efterårssæsonen blev traditionen tro indledt med Fregatskydning, fortæller afdelingskasserer Poul Nielsen. Skydningen løb af stablen den 18. september, og endte op med, at Finn Sørensen blev udnævnt til fregatkaptajn i Bogense Marineforening 2010.

Den 25. september var afdelingen vært for efterårsdistriktsmødet. Ifølge Poul Nielsen var det et godt og konstruktivt møde med relevant debat specielt om

kanonjolleprojektet.

Fra 2. oktober og sæsonen ud er der lørdagsåbent i marinestuen i de ulige uger. Julefrokosten afholdes den 11. december. Nytårsmønstringen er sat til den 8. januar 2011.

ASSENS

Ole Julsrud, formand for Assens Marineforeningen er smil over det hele. Grinet går fra øre til øre, og i midten sidder hans karakteristiske Columbo-cerut. Årsagen til det høje humør er, at på det seneste har man nærmest haft fulde huse ved arrangementerne i Marinestuen, skriver Erik Grove.

Ved søndagsmatineen den 31. oktober var der 56 deltagere. - Det er faktisk lidt flere, end vi har plads til, lyder en tilfreds for-

mandskommentar.

Og der var stort set også fuldt hus onsdag den 3. november hvor tidligere minister, kommissær og en helt masse andet, Henning Christoffersen, fortalte om et spændende liv i europæisk politik. Hans historier var krydret med anekdoter fra både den hjemlige og den store politiske scene. Henning Christoffersen scorede adskillige klapsalver, så ingen skal nu fortælle marineforeningens medlemmer i Assens, at politik behøver at være kedeligt.

Og i de kommende måneder venter der yderligere en række arrangementer. Ikke mindst den berømte julefrokost den 4. december, hvor det er selveste afdelingsformanden der tryller i kabyssen.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Svend F. Detlefsen

Hans Tausens Vej 39 • 6100 Haderslev

Tlf. 74 52 17 86

hovmester@haderslev-marineforening.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle.

VEJLE

Her godt et år efter genetableringen af Vejle Marineforening er afdelingen oppe i fulde omdrejninger. Fra afdelingssekretær Simon Dyrset Holse har vi modtaget denne rapport:

Vejle Marineforening blev som en af landets ældste marineforeninger (red.) stiftet i 1912, men gik for nogle år siden i sig selv på grund af manglende medlems-

tilgang og aktiviteter. En gruppe personer slog sig sammen om at genetablere foreningen i den østjyske havneby med en generalforsamling i marts måned 2009. I løbet af året blev der afholdt kammeratskabsaftener, sommerfest og julefrokost i lejede lokaler, men på grund af sygdom og fravær i den genetablerede bestyrelse havde den daværende formand Johnny Kratlev nok at

se til. Dog lykkedes det nogle få, men meget aktive medlemmer, at finde et lokale til etablering af en længe savnet marinestue i en nedlagt honningkagefabrik ved Fredericiavej, og et medlemsblad fik også ben at gå på. I marts 2010 lykkedes det så ved årets generalforsamling at få valgt en fuldt funktionsdygtig bestyrelse under den nye formand Hans Jørn Nielsen med næstformand, kasserer, sekretær og endda hovmester. Til årets sendemandsmøde måtte foreningens sendemand melde afbud, men sendemandssuppleant Karen Lomholt Klejstrup fik på fremragende vis vist Vejle Marineforenings ansigt, og fik etableret kontakter til andre foreninger. Især gjorde det indtryk, hvordan mange af landets øvrige marineforeninger ønskede

Vejles forening tilbage på banen. I sommerens løb er der blevet afholdt en sommerfest, der er startet en række månedlige kammeratskabsaftener, og nogle aktive medlemmer har stiftet et skyttelaug. Bestyrelsen har også flere aktiviteter på bedding som indbefatter kontakter til naboafdelingerne. I det hele taget er det strømmet til med tilbud fra øvrige marineforeninger om hjælp og støtte med arbejdet, hvilket de nu over 50 medlemmer selvfølgelig er meget glade for. Vi forsøger i øvrigt at få udviklet en hjemmeside www.vejlemarineforening.skysite.dk med informationer til medlemmerne og andre interesserede. Kontakter kan formidles af sekretær Simon Dyrset Holse på tlf. 27 63 28 45.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Bjarne L. Laudridsen

Gl. Vardevej 20 2.th

6700 Esbjerg

Tlf. 75 13 34 76 Mobil: 22 90 69 22 Mail: bjarne.laudridsen@mail.dk

Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

ESBJERG

Siden sidst er der sket rigtig meget i Esbjerg Marineforening, starter rapporten fra afdelingssekretær Erik Lassen Sørensen. - I forbindelse med Flådens 500 års jubilæum blev der lagt en krans ved fiskernes mindesmærke. Såvel medlemmer fra

Esbjerg Marineforening, Marinnehjemmeværnet og den lokale garderforening deltog. En rigtig flot dag, hvor vejret heldigvis artede sig på bedste vis.

Erik Lassen Sørensen oplyser også, at Esbjerg Festuge bød på stor travlhed på havneområdet. Afdelingens kanonsalut startede lørdag morgen det store mariti-

me arrangement. Hele ugen var der masser af musik, og havnen summede af liv. - Økonomisk blev det igen en super kassesucces, hvilket tydeligt fremgår af vor kasserer Gunner Hansens konstant opadgående mundvige, helt sikkert en tilfreds mand. En rigtig god uge, men også hårde dage for såvel bestyrelse og aktivitetsudvalg idet det naturligvis kræver en meget stor indsats for alle involverede, lyder det fra afdelingssekretæren.

Esbjerg Marineforening samt Marinehjemmeværnet og den lokale Garderforening deltog i byens 5. september flagdag. Dagen blev markeret med march gennem byen.

Dagen før, den 4. september, deltog 70 medlemmer og ledsagere i afdelingsudflugten til

Stauning Lufthavnsmuseum. Efter besøget på det flotte museum gik turen til en lækker fiskeinspireret frokost på Hvide Sande Røgeri. Esbjergenserne var også en tur omkring Ringkøbing/Hvide Sande Marineforening, og takker for den gode modtagelse. På hjemrejsen anduvedes "Hyttetfadet" på Bork Havn. Dette udmærkede traktorsted drives, og ejes, af en god ven af Esbjerg Marineforening. Der rapporteres om en aldeles god og humorfyldt dag og et vellykket arrangement. I skrivende stund er bestyrelsen så småt begyndt at tænke på julearrangementer og nytårskur.

FANØ

- Den 21. august var dagen hvor den årlige Fregatskydning løb af

stabilen. Den afgående kaptajn, Niels Lassen, blev afhentet ved færgen af 15 gaster. Fra havnen gik vi i procession til brugsens område, hvor den Niels Lassen var vært ved en udsækning. Da delingen var returneret til marineforeningens lokaler, blev fregatskydningen påbegyndt efter en åbnings højtidelighed med kanonsalut, sang samt flaghejsning, skriver Hans Peter Carl.

Af rapporten fremgår det, at Tony Frank, Niels Lassen, Jens Martin, Jørgen Kroner, Bent Iversen og Peter Messmann var de gaster, der under kampen ramte plet. Slutresultatet blev, at Leif Husted blev udnævnt til fregatkaptajn på Fanø 2010. 40 deltog i den efterfølgende spisning.

Den 24. september afholdtes den årlige familieaften. 38 medlemmer og ledsageren så, efter den gedigne frokost, filmen "En pige og 39 sømænd".

Afdelingens "cykelklub" har været på efterårsudflugt til Karlsgårde Sø. 11 medlemmer deltog. Deltagerne tog over til Esbjerg med færgen kl. 0810 og returnerede til Fanø kl. 1510 efter at have tilbagelagt 65 kilometre under meget gunstige vejrforhold. I de knap 3 år cykelklubben har eksisteret, har Erling Christiansen og Leif Husted passeret 2000 km, medens Berit Christiansen har rundet 1000 km.

Bestyrelsen kipper med flaget for Leif Husted 70 år den 23. december. Gunter Wegener 80 år den 26. december. Jørgen Rødgaard 90 år den 9. januar. Kai Sønderkov Jensen 70 år den 22. januar og Morten Christiansen 40 år den 28. januar.

Afdelingsnæstformand i Rømø Marineforening Jørgen Hulgård med diplom og Danmarks Marineforenings Hæderstegn i Sølv.

RØMØ

Ved en sammenkomst den 10. oktober overrakte afdelingsformand for Rømø Marineforening, Arne Knud Hansen, Danmarks Marineforeningens Hæderstegn i sølv til afdelingsnæstformand Jørgen Hulgård.

- Jørgen Hulgård har været med fra starten og været næstformand i 10 år. Afdelingen har meget at takke Jørgen for, idet han har passet "butikken" under mit arbejde i udlandet. Flere afdelinger i og udenfor distriktet kan også takke Jørgen for den hjælp og bistand, han har ydet i forbindelse med at arrangere udflugter og fribilletter til øen Sylt. Selvom Jørgen netop er fyldt 70 år, håber vi, han stadig har lyst og energi til at fortsætte som næstformand, siger Arne K. Hansen som begrundelse for tildelingen.

Blandt gæsterne ved arrangementet var landsbestyrelsesmedlem for distrikt 9/Sydvestjylland Bjarne L. Lauridsen samt afdelingsformand i Esbjerg Marineforening Svend Aage Pedersen.

Der skal seks granvoksne marineforeningsmedlemmer til for at sikre en retvisende og sikkerhedsmæssig affyring af Esbjerg Marineforenings salutkanon. Ved Esbjerg Festuge var det fv. afdelingsformand Svend Åge Pedersen, Svend Åge Kærslund Nielsen, afdelingskasserer og afdelingsnæstformand Gunnar Hansen, Bruno Sørensen, Jens Raassi Andersen samt Knud Erik Høgh der forestod det risikofyldte hverv.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Vagn Christensen,
Ahornvej 6 A 8800 Viborg
Tlf. 86 62 01 52 Mobil: 23 23 84 05
Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

ÅRHUS

På årets efterårsjævndøgn, torsdag den 23. september, bød Århus Marineforening på jubilæumsreception i Marinestuen. Anledningen var 100års dagen for etableringen af "Foreningen De Danske Marinere", senere Aarhus Amts Marineforening og nu Aarhus Marineforening.

Blandt gratulanterne var flotilleadmiral Jan Leisborch, der på vegne af Søværnets Operative Kommando overrakte en kobberstik med motiv af fregatten JYLLAND. Repræsentanter fra Århus Kommunalbestyrelse, havnens erhvervsliv samt marineforeningsafdelinger i distrikt 10/Midtjylland deltog også i re-

Flotilleadmiral Jan Leisborch overrækker afdelingsformand Kai Willy Obel Berg, Århus Marineforening gaven fra Søværnets Operative Kommando.

► ceptionen.

Lørdag den 25. september var der gallafest i lobebygningen for medlemmer med ledsagere og indbudte gæster. Benny Konrad oplyser, at det blev en god og festlig dag. – Tak for de mange taler og lykønskninger og en stor tak til Slupkoret fra Ebeltøft, der løftede stemningen til de store højder. De gode gamle sømandsange gik lige ind, og ingen kunne lade være med at synge med.

Landsnæstformand Kurt Flatau kom i sin festtale godt omkring Aarhus Marineforenings lange historie. Han understregede blandt andet, at de hundrede år åbenbart ikke tyngede jubilaren, og at det så ud til, at Aarhus Marineforening var klar til de næste hundrede år.

En god dag sluttede med dans til ud på de små timer. En dag og aften der vil blive husket, slutter rapporten fra Benny Konrad.

Bestyrelsen i Århus Marineforening i jubilæumsåret er fra øverst til venstre: Lau Schmidt, Tommy Holm, Flemming Bjelgart, Benny Konrad, Bjarne Frederiksen, Sonja Kirk og Kai Berg.

Deltagerne ved distriktsmødet i distrikt 10/Midtjylland nyder det gode vejr på terrassen foran Randers Marinestue.

VIBORG

Distriktsformand Vagn Christensen fortæller, at distriktsmødet i Randers forløb stille og roligt. Eneste emne var tilbagemeldinger fra de 24 deltagere om tiltagene ved Søværnets 500 års jubilæum. Medlemmer fra afdelingerne i Grenaa, Ebeltøft, Århus, Horsens, Viborg samt værterne fra Randers deltog i mødet. Der var afbud fra Samsø, medens Skanderborg udeblev uden afbud.

Viborg Marineforening var den 11. september på sommerudflugt til Aalborg. De 35 deltagere fik en kanonudflugt med besøg på Aalborg Marinemuseum samt Aalborg kollegaernes stue. – Vi fik alle tiders modtagelse på såvel museet som i Marineforeningen, siger Vang Christensen.

Vagn Christensen fortæller også, at der fra den 14. oktober og hele vintersæsonen igennem er skafning med foredrag den anden torsdag i hver måned i marinestuen. – Det er blevet en succes. Indtil nu har vi haft omkring 30 deltagere i stuen hver gang. Gæsterne er mestendels medlemmer med enkelte gæster, lyder det fra Vagn Christensen. Afdelingens nytårskur afholdes tirsdag den 28. december kl. 1500.

Bestyrelsen svinger med huerne for Bent Kjær, der runder 60 år den 7. december.

GRENAA

Grenaa Marineforening deltog

i byens markering af flagdagen den 5. september, oplyser Søren Holck. Efter gudstjenesten var der kranselægning ved mindestenen for Søren Kanne. Mindestenen blev på foranledning af Grenaa Marineforening rejst den 9. maj 1926 (red.)

Afdelingen deltog den 12. september i firkantskydningen for afdelingerne i området. Grenaa gasterne fik et udmærket resultat med anden- og tredjepladsen. Vinder blev Ebeltøft Marineforening. Arrangementet sluttede med frokost i marinestuen. Distriktsmødet i Randers medio september havde også deltagelse fra Grenaa.

”Tyskaftenen” med Eisbein mit Sauerkraut med tilhørende Bommelunder snaps blev igen en rigtig hyggeaften. En planlagt sejltur den 2. oktober med MHV 816 PATRIOTEN blev på grund af dårligt vejr udsat.

Bestyrelsen ønsker tillykke og kipper med huerne for Georg Baumann 70 år den 3. september, Jørgen Ahlgreen-Larsen 70 år den 23. september, Eigil Nielsen 70 år den 19. oktober samt Poul Gorecki 60 år den 12. november.

RANDERS Skyttelavet

Til firkantturneringen i Grenaa havde Randers Marineforenings skyttelav udstykket otte skytter. Bedste tremandshold fra Randers blev Knud Erik Bulow, Poul Erik Sandahl samt Søren Jensen

med en samlet tiendeplads.

Til halvårsskydningen i Århus sendte afdelingen 12 skytter. Ifølge Ole Poulsen blev pokalen i Randers, der med 453 point var 13 bedre end kollegaerne fra Århus. Vinderholdet bestod af Niels Høeg, Jørgen Steffensen, Poul Erik Dalgaard, Jens Degn og Flemming Nielsen. Efter konkurrencen var der skafning i Århus Marinestue.

Ole Poulsen opfordrer skyttekollegaerne til at møde op til træningsskydningerne. I det nye år er de planlagt til at starte den 17. januar. Herefter den første og tredje mandag i februar og marts med pokalskydning den 21. marts. Men inden da er der juleskydning med mange præmier den 6. december.

Grenaa Marineforening er klar til kranselægning den 5. september ved mindestenen for Søren Kanne. Fv. Ib Pedersen, Peter Schack Poulsen, Bent H. Nielsen, Gert Christensen, Peter Wirefeldt, Aage Justesen, Svend E. Madsen, Søren Marquardsen samt Søren Holck.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen
Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev, Tlf. Privat: 97 57 46 16 Job: 4015 58 93
E-Mail: nummer14@mail.dk
Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

MORSØ

Besætningerne på de mange træskibe, der medio september

sejlede den årlige rundtur Løgstør, Thisted, Struer, Nykøbing Mors, Fur med slutdestination i

Skive, drog megen nytte af Morsø Marineforening. Åben marinestue ved ankomst og morgenkaffe ved afgang var med til at skabe den gode stemning under besøget, der ifølge velunderrettede kilder er en stor succes blandt sejlerne.

Ellers er den største begivenhed her og nu i Morsø Marineforening, at marinestuen nu er fyldt med nye moderne designmøbler. Rundhåndede sponsorbidrag fra medlemmer og

erhvervsfolk i Morsø Kommune har gjort det muligt for bestyrelsen at skifte de gamle hårdtprøvede restaurationsmøbler ud med nyt. Begivenheden blev den 14. oktober fejret med frokost og skåltaler. Bidragsyderne har som tak for indsatsen fået påmonteret diverse borde og stole med navnskilte i gedigen messing.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Seniormekaniker,
Charley F. Pedersen
Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov • Tlf. 98 28 61 21
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

NIBE

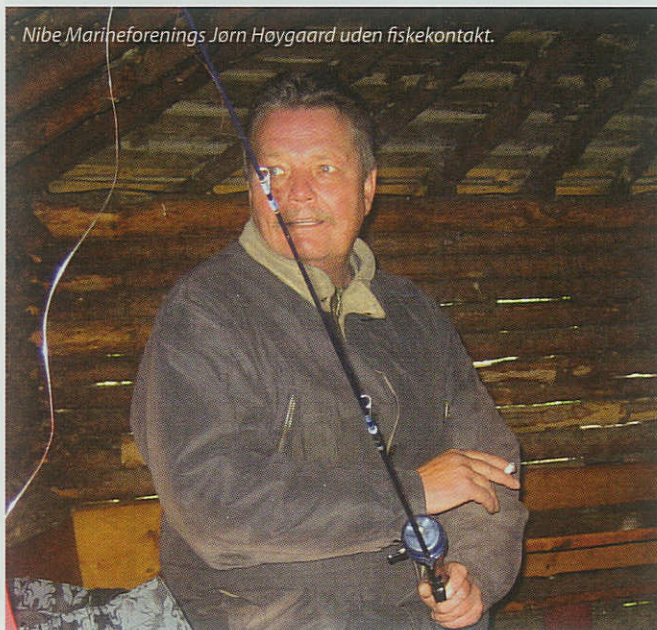
Himmerland Fiskepark lagde vand, men ikke fisk til, da Nibe Marineforening den 18. september drog på "put and take" fiskeri. Et hårdt havvejr forhindrede ifølge banjemester Allan Slot Mortensen at fangstknoten blev opbrugt. Eneste bid fik samme

banjemesters søn. Men en dårlig krogknude gjorde at fisken undslap. - Men trods vejret en hyggelig eftermiddag. En tur der bliver gentaget, lyder det fra Nibe.

FREDERIKSHAVN

Ved Frederikshavn Marineforenings orienteringsarrangement

Nibe Marineforenings Jørn Høygaard uden fiskekontakt.

Tidligere værnepligtig Søværnet, Mathias Bach Madsen med diplom og bæger fra admiral Carstensens mindelegat. Distriktsformand Charley F. Pedersen (th.) forestod overrækkelsen, der fandt sted i Frederikshavn marinestue.

Jan Frederiksen ny fregatkaptajn Frederikshavn Marineforening anno 2010.

for afgående Grundskolehold på Søværnets Sergent- og Grundskole i september, overrakte distriktsformand Charley Frank Pedersen admiral Carstensens mindebæger til hjemsendte værnepligtig Søværnet, Mathias Bach Madsen. Mathias Bach Madsen kunne ikke modtage hæderen ved Søværnets Jubilæumstævn den 29. august.

Ud over de løbende orienteringsaftener har Frederikshavn

Marineforening haft flere aktiviteter hen over sommeren. Primo august stod den på sommerudflugt til fiskefestival i Hirtshals. Rejsen foregik i tog. Alle købte partoutkort og kunne med dette i hånden bevæge sig gennem havneområdet og smage på alskens lækre fiskeretter ofte med tilhørende bjesk eller øl, fortæller Torben Madsen.

Fregatskydning var også på programmet. Erik Haug måtte

efter 400 skud aflevere titel og mesterbæltet til Jan Frederiksen. Ud over fregatskydningen var der præmieskydning for de ca. 80 medlemmer og gæster. Her vandt Bodil Viola Qvick titlen i damerækken, medens Jens Skjødt vandt herrerækken.

55 besætningsmedlemmer deltog den 5. oktober i afmønstingsseancen for Kongeskibet DANNEBROG. Sommertogtets værnepligtige besætning har forlods udvalgt årets gæst, der bliver hædret med pokal og kontanter. I år tilfaldt æren VP Mads Green.

SKAGEN

Villy Nielsen fortæller, at ålefesten den 20. august efterhånden er blevet så stor en succes, at bestyrelsen har besluttet, at menuen til midsommerfesten bliver fiskebord.

Kanonanlægget foran marinestuen har fået en stor reovering. Standeren foran Marinestuen er ligeledes totalrenoveret. Dette store arbejde har Jan Siiger og Frank Mortensen stået for. Standeren fik den sidste gang lak i Marinestuen. Standeren er de øverst 10 meter af den originale mast på kadetskibet THYRA. Skagen Marineforening fik den

som gave af kommandørkaptajn Brinch, der havde den opsat på sin sommerhusgrund i Strandby.

Den mangeårige leder af torsdagens præmiewhist Ingolf Hansen har ønsket at trække sig. Kortspillet fortsætter ved Christian Jensen & Christian Melgaard som håber at se flere spillere.

Afdelingen vil i december sælge det årlige julelotteri med støtte fra lokale sponsorer.

Bestyrelsen ønsker tillykke til Jan Siiger Frahm 60 år den 3. december, Frank Zobbe 60 år den 5. december, Jørgen Jensen 65 år den 11. januar, Jørn Hvillum 65 år den 12. januar samt Gunner Løth 60 år den 22. januar.

AALBORG

Den 5. september sluttede sommerpausen for afdelingens populære matinearrangementer. 45 spisende gæster, samme antal som arrangementet den 3. oktober, deltog. Sidste matine i denne sæson er den 5. december. Her er der også udtrækning af julelotteriet.

Den nye fregatkaptajn, afdelingssekretær Tommy Madsen, blev behørigt fejret den 7. oktober. – Tommy havde taget spenderbukserne på, så det blev en festlig aften, siger afdelingsformand Charley Frans Pedersen.

November bød på andespil og julefrokost. Sidste arrangement inden jul er julestuen den 11. december. – Vi ønsker Per Nielsen tillykke med de 60 og Gunnar Olav Nielsen med de 75 år. Samtidig vil jeg benytte lejligheden til at ønske alle en glædelig jul og et godt nytår, lyder det fra afdelingsformanden.

HIRTSHALS

Det kører fint heroppe i Hirtshals, fortæller Preben Sanderhoff. Han oplyser videre, at afdelingen har holdt ulkeaften. Her havde chefkok Orla Jørgensen sammen med sine medhjælpere sammensat en fantastisk gang gule ærter fremstillet på hen-

holdsvis gris og lam. Ud over de kulinariske finurligheder kunne de 44 fremmødte gæster lytte til en af egnens bedste fortællere, Ane Bjerg Thomsen fra By- og Engs museet i Skagen. I næsten to timer holdt hun tilhørerne fuldstændig rolige, medens hun berettede om forlis og redningsaktioner rundt om Skagen.

Aftenen blev også benyttet til at udnævne årets ulk. – Det blev helt og aldeles fortjent vor trofa-

ste og dygtige kasserer, Eyfynn Vilhelmsen, der modtog smørelse og diplom som tak og anerkendelse for hans store opgave med at holde styr på finanserne, lyder fra Preben Sanderhoff.

Der kippes med flaget for afdelingens populære harmonikaspiller Søren Bjerre, der juleaften runder de 80. Bestyrelsen sender en stor tak Søren og håber, han har kræfter til at trække i "dyret" mange år endnu.

Hirtshals Marineforening har desværre mistet to markante medlemmer, Helmuth Larsen og Ole Ejstrup. Helmuth Larsen var altid at finde ved morgenmøderne i marinestuen. Herudover var han kreatør af forskellige tryksager til afdelingen. Ole Ejstrup var i mange afdelingskretser. På denne post blev han især kendt for en sjov og maritim måde at skrive referater på. Ole Ejstrup var meget engageret i skibsprojektet "Johannes Hejlesen" der er en gammel fiskekutter. Ved sin død var han formand for projektet.

Bestyrelsen udtrykker et "Æret være Helmuth og Oles minde".

Året ulk i Hirtshals Marineforening, afdelingskasserer Eyfynn Vilhelmsen med bjesk og diplom.

Årets værnepligtige gæst fra DANNEBROG Mads Green modtager pokal og check af tv. afdelingsformand Knud Erik Qvick og løjtnant Christian Nielsen.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Landnæstformand
Kurt Flatau, via landskontoret,
33 15 28 86
Godthåb

Det nationale Monument

Folk og Forsvars site skriver, at nu er det praktiske arbejde i Kastellet til Det nationale Monument i gang. Byggeleder fra Forsvarets Bygnings- og Etablissemmentsstjeneste er udpeget og i aktivitet, byggepladsen er hegnet ind, og gravemaskiner er i gang med at fjerne jord.

I øjeblikket fjerner man den forurenede jord og klargør til det egentlige byggeri. Så hvis man kommer i Kastellet kan forarbejdet nu følges – bedst fra voldkronen, hvorfra man kan se udstrækningen af byggepladsen.

Bygge- og anlægsbevillingen kommer på plads i disse dage, og arbejdet med selve monumentet vil blive indledt i indeværende måned. Efter planlægningen skal monumentet stå færdigt i det sene forår 2011, efterfulgt af tilplantning og afsluttende jordarbejde i forsommeren. Tilpasninger og afsluttende arbejder skal foregå i eftersommeren, og hele projektet skal stå klar til indvielse i september 2011 – muligvis i tilknytning til flagdagen 5. september.

Læs yderligere information og se skitseforslaget til projektet på dette link:
<http://www.soldater.dk/information>

Entreprenørmaskinerne er begyndt at klargøre til byggeriet af Det Nationale Monument på Kastellet.

Danmarks Marineforenings jubilæumsprojekt "KANONJOLLE REPLICA"

Støttebanko i Frederikssund

I Frederikssund Marineforening er bestyrelsen gået aktivt ind i indsamlingen af penge til "Kanonjolle Replika" byggeriet.

Afdelingsformand Kurt Terkelsen fortæller, at et af midlerne bliver bankospil. – Vore bankospil giver som regel et par tusinde kroner i overskud. Vi planlægger at øge antallet af spil

for derigennem at øge betalingerne til projektet.

I skrivende stund planlægger bestyrelsen aktivitetsniveauet for 2011. Ud over bestyrelsens forskellige tiltag har flere medlemmer oplyst, at de vil købe støttebeviser.

Fra landskassereren

Danmarks Marineforening har besluttet at lade bygge en replica af en kanonjolle, som blev benyttet under Englands-krigene 1807-1815. Bygningen af kanonjolle-replica'en vil ske på Fregat-værftet i Ebeltøft, og skal være tilendebragt til foreningens jubilæum den 30. april 2013.

Danmarks Marineforening skal herved opfordre foreningens medlemmer og alle andre interesserede til at støtte dette formål ved at indsatte et beløb – stort eller lille – på Marineforeningens bankkonto:

Reg.nr. 1551 - Kontonr. 3111037949 og med ty-

delig angivelse af formålet: "Kanonbådsfonden".

Som et synligt bevis på, at man har støttet projektet, udstedes nummererede "Støttebeviser". Bevisernes ædelhed afhænger af beløbsstørrelsen. Større beløb får ligeledes tildelt et indrammet bevis med indlagte høvlspåner fra projektjollen.

Endvidere vil der i "Kanonbådsskuret" i Nyborg blive anbragt en tavle visende navne på de, der har støttet projektet.

Kanon bogudgivelse

Marinehistorikeren, foredragsholderen og dykkeren Flemming Moberg, medlem af Kgs. Lyngby afdelingen, har skrevet bogen "Kanonbådskrig 1807-1814 - til lands og til vands", som Danmarks Marineforening har påtaget sig udgivelsen af. Bogen beskriver kronologisk krigens forløb med alle dens episoder i Danmark og Sydnorge, herunder også det gode samarbejde mellem kanonbådsflotillernes besætninger og mandskabet på skanerne langs kysterne.

"Kanonbogskrigen 1807-1814 til lands og til vands".

Udgives af Danmarks Marineforening i samarbejde med Flemming Moberg.

Paperback, 148 sider med mange illustrationer. Kr. 95,00. Bogen kan købes gennem Slopikisten og i boglader.

Overskuddet går ubeskåret til Kanonbådsfonden
ISBN: 978-87-91099-09-0

KANONBÅDSKRIGEN 1807 - 1814

TIL LANDS OG TIL VANDS

Flemming Moberg

— 31. OKTOBER
2010 kr. 33.560

VELKOMMEN I DANMARKS MARINEFORENING

ASSENS
Willy Nielsen

BORNHOLM
Kaj Kjølner
Christian Thim
Kofod
Heinz Karlshøj-
Nielsen
Finn Lykke Espen
Hansen

ESBJERG
Thorvald Nielsen
Ove Lund Olesen

FANØ
Peter Laurits Cox

FREDERIKSSUND
Claus Søren Madsen

GILLELEJE
Leif Ronny Goth
Poul Henrich
Nielsen
René Isaksen
Peter Sørensen

GODTHÅB
Lars Pedersen

HADERSLEV
Mogens Detlefsen

HALS
Bjarne Juel
Nordentoft
Verner Madsen

HUNDESTED
Mogens Andersen
Peter Mikkelsen

**HØRSHOLM/
RUNGSTED**
Ole Jensen

ISHØJ
Poul Møgelvang

KALUNDBORG
Ivan Lovbo
Niels Hedgard
Møller
Bo Bauning
Jens Billhage

KGS.LYNGBY
Bent Erik Olsen
Edvard Nielsen
Steen Kudsk Larsen
Michael Kinslev
Ole Laurits
Høgenhaug
Flensburg

KOLDING
Jørn Sanvig Bach

KORSØR
Arne Olsen
Ove Frost Andersen
Berit Christensen
Per Alex Jensen
Warny Nielsen
Emil Peder Holm

KØBENHAVN
Niels-Erik Bach
Lyng
Kurt Pedersen
Erik Fensteen

KØGE
Svend-Aage
Kristensen
Søren Steen Petersen
Kenneth Larsen
Flemming Preus

MIDDELFART
Erik Andersen
Nils Erik Kistvad
Olav Damkjær
Maimburg

MØEN
Keld Klein
Jørgensen

NYBORG
Jens Peter Nielsen

**NYKØBING
FALSTER**
Søren Surrow
Ole Hegelund
Per Albertsen

**NYKØBING
SJÆLLAND**
Kay Büchmann
Ebbe Birger Jensen

NÆSTVED
Ronnie Bonde
Jensen

ODENSE
Erik Nielsen
Jørgen Falsten

RANDERS
Niels Peter Jensen
Jens Martinus
Lopdrup

RIBE
Kim Andreasen
Ole Paarup Hansen

ROSKILDE
Jørgen Søgaard

SKAGEN
Henrik O. Thomsen
Jørn Hvillum

Jørgen Olesen
Jan Søndergaard
Steen Christensen

SLAGELSE
Ove Broholm
Eva Emilie
Østerballe
Jens Erik Østerballe

THYBORØN
Søren Tvilling

VIBORG
André Warming

VORDINGBORG
Lars Christensen
Thomas Nielsen
Charly Bentsen
Torben Hans
Poulsen

MARINE- FORENINGEN

Medlemstal pr.
31. oktober 2010:
9.960

IVER HUITFELDT'S navngives på Lindø værft

Søfart

SØFART ONLINE

Tel.: +45 86 25 89 00
Email: adm@soefart.dk

Læs ^{hele} Søfart på nettet
Du klikker bare ind på www.soefart.dk

Flådeparade 10. august 2010

I de 12 udgaver gennem 2009 og 2010 har Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" intens behandlet Søværnets 500 års jubilæum. Som krøllen på halen bringer vi her på sidste side i sidste 2010 udgave et panoramafoto fra Flådeparaden den 10. august. Billedet er lavet af panoramafotograf Mikael Hauberg

København

Det var fotografens ambition at indfange hele denne fantastiske begivenhed i sin helhed, det vil sige med alle deltagende skibe, så man også efterfølgende kan genskabe de indtryk, man fik under paraden. Udover skibene og fejringen af Flåden var det også en Københavnerbegivenhed, som trak tusindvis af mennesker til Amaliehaven og Langelinie.

De 17 fotografier er taget fra Operaen, på den terrasse der er lige under det store tagudhæng. Billedet er således taget med den berømte arkitektoniske linie ned gennem Amalienborg til Marmorkirken i billedets præcise midte. Billedet har hele den sydlige del af havnen med, hele Københavns skyline og den nordlige del af havnen og vigtigst; Alle de deltagende skibe.

Pris plakat kr. 135.
Indrammet plakat
kr. 545.
Henvendelse telefon
27 49 87 77

1510 - 2010
**Flåden
500 år**

POST

DANMARK

PP

Megasinpost UMM
ID-nr. 42452